אדריכלות נוף

ביטאון האיגוד הישראלי של אדריכלי נוף

84 09 22

נופי מרפא

הדמיה: א-סטודיו

"פארק האגם" נס ציונה, מ.ד.א.ן, 2022

אודות הפרויקט האחרון עליו עבד אדריכל הנוף מיכאל דואני ז"ל מאת אדריכלית הנוף נעמה פדורוב, משרד מ.ד.א.ן

בשנה האחרונה קידמנו את פרויקט "פארק האגם" לקראת מכרז וביצוע ומיקי היה גאה בו מאוד.
הוא היה מדבר על כך שכאשר הפרוייקט יושלם הוא יהיה פרויקט הדגל של המשרד.
מדובר בשצ"פ עירוני בשטח כ-30 דונם כשעל מחציתו מתוכנן כאגם. זהו למעשה מאגר לקליטת מי נגר עודפים שמגיעים לאזור מראשון לציון ובאר יעקב ומציפים את נס ציונה כל חורף מחדש.
התכנון היה בשיתוף פעולה צמוד עם הידרולוג (מלין מהנדסים) והידרואקולוג (אדריכל הנוף ליאב שלם) על מנת לקבל גוף מים שממלא 2 תפקידים חשובים:
1. מתקן הנדסי למניעת נזק הצפות ושמירה על חיי אדם.
2. גוף מים דינמי ואסתטי שמתפקד כאתר טבע עירוני בעיר.

כתבות

נופי מרפא
אדר' נוף ד"ר מיכל ביטון, עמ' 5

אדריכלות נוף כמנוף לשיפור איכות חייהם של פגועי נפש
אדר' נוף צביקה קנוניץ', עמ' 6

לפתוח מבט אל הנפש | חצרות איתנים בי"ח פסיכיאטרי איתנים עילית
אדר' נוף מיכל טורנר, עמ' 12

מרחבי העצמה והחלמה
אדר' נוף חנה יפה, עמ' 17

חולמים יחד, מתכננים יחד, בונים יחד
אדר' נוף ארנה סירקיס בן ציוני ואדר' נוף יעל בר-מאור, עמ' 20

גינת מרפא לשירות הציבור
מור נבון, עמ' 24

הדברים הקטנים שעושים את ההבדל - נגישות לכל ביערות הקרן הקימת לישראל
אדר' נוף בלה נודלמן, עמ' 31

בית של חולים? מיזוג מרחבים מבריאים ומקיימים בסביבה עירונית מתחדשת
אדר' נוף הגר רוטברד, עמ' 37

משבר אקלים וסביבה - נופים מקומיים LandBasics
אדר' נוף מתניה ז"ק, אדר' נוף עליזה ברוידא, אדר' נוף איזבלה לוי, עמ' 42

Re-Fill - Revitalization strategy for Zalmon stream & Sea of Galilee shoreline
Yuval Ophir, p. 45

ממטמנה למטמון - טיפול במטמנות הפסולת המעורבת והשבתן למרחב הציבורי
גל זאב, עמ' 47

שביל איתן - תכנון אסטרטגי להתמודדות עם שריפות הענק בהרי ירושלים
גלי ורדי, עמ' 50

לזכרו של מיכאל דואני , עמ' 52

הזמנה לכנס השנתי ה-19 של איגוד אדריכלי הנוף 2022, עמ' 54

שער: אזור ישיבה בפטיו יולדות, בי"ח הלל יפה. תכנון: קו בנוף אדריכלות נוף בע"מ, צילום: ליאור טייטלר

אדריכלות נוף
ביטאון האיגוד הישראלי של אדריכלי נוף

האיגוד הישראלי של אדריכלי נוף (איא"נ)
מסונף לפדרציה בין-לאומית של אדריכלי נוף

יושב ראש האיגוד: איז'י בלנק
igudnof@gmail.com

אתר איגוד אדריכלי הנוף:
www.land-arch.org.il

עורכת: ד"ר מיכל ביטון
ad.nof.magazine@gmail.com

מערכת מייעצת: פרופ' טל אלון מוזס, ליטל פרידלר, טלי מרק, תמר פוספלד דראל, ד"ר גלעד רונן, זהר ארני

עריכה לשונית: עופר אדר

עריכה גראפית: סטודיו ליאת אפל

הפקה והוצאה לאור: נובל גרין בע"מ
טל: 03-5467485, נייד: 052-2451092
nurit-l@zahav.net.il

המודעות הן על אחריות המפרסמים בלבד.
המאמרים בעיתון זה הם על אחריות כותביהם בלבד ומביעים את דעתם ולא את השקפת המערכת. המערכת אינה אחראית להם.

ריצוף אבן פוליגונלית בגימור מסדרת אומבריאנו

גימור חדשני דמוי אבן טבעית בעל הגנה 360° לתחזוקה קלה.
טיילת רפאל איתן אשקלון
מקום+ אדריכלות נוף ותכנון עירוני

UMBRIANO®

אקרשטיין
מסורת של חדשנות

אקרשטיין תעשיות בע"מ, בית אקרשטיין
משרד מכירות ותצוגה ראשי: רחוב המדע 8, הרצליה פיתוח
www.ackerstein.co.il | 1-700-500-959 |

נופי מרפא

ההשפעה של טבע ונוף על ריפוי גוף ונפש נודעה מקדמת דנא ועומדת בבסיס הקמתו והתפתחותו של מקצוע אדריכלות הנוף. עם זאת נדמה כי עד כה, לא זכתה להדים ראויים בתכנון בארץ, לא כל שכן בתכנון ועיצוב מתחמים המכוונים להבראה ולהחלמה. בגיליון זה בחרנו להנכיח את חשיבותו של תכנון נוף מודע להיבטים רפואיים, ולהביא מעבודותיהם של אדריכלי נוף אשר הקדישו חלק ניכר מזמנם לקידום והעלאת המודעות לתחום חיוני זה. אדריכלי נוף אלו מעידים על עצמם כמכוונים מתוך מוטיבציה אישית עמוקה אשר נובעת לעיתים מתלאות רפואיות אישיות שחוו. את העבודה שלהם הם מתארים כחדורת תחושת שליחות, משמעות וערך מוסף, ומימוש יעוד. הם פורסים אינספור תועלות המצופות משהיה במרחבים הנופיים-רפואיים שיצרו: שיקום והחלמה לצד חיזוק הקשר לטבע ולבריאה, פיתוח גישה אופטימית לחיים העצמה אישית ועוד.

אדריכל נוף צביקה קנוניץ' מציג עקרונות תכנון נוף לפגועי נפש, על בסיס ממצאי מחקר המאסטר שלו בבית החולים מעלה כרמל, ומשתף בעקרונות תכנון התורמים לריפוי ותמיכה ומעודדים השתתפות ומעורבות ישירה בסביבה טבעית ונופית.

אדריכלית נוף מיכל טורנר מציגה את פרויקט בית החולים הפסיכיאטרי איתנים עילית מתוך מאמץ להפוך את המחלקה הסגורה לפתוחה - להיפתח אל הנוף הסובב מתוך ידיעה כי הנוף, הטבע והסביבה יעניקו לחוסים במקום הנאה מהערכים המיטיבים הסובבים אותם מבלי לאבד מתחושת הבטחון והמוגנות של המוסד.

אדריכלית נוף חנה יפה משתפת בתכנון מרחבי העצמה לילדים חולים בכפר נהר הירדן הכוללים בוסתן, גן תבלינים, גן מדע וגן חושים ונחל החיים הזורם אל באר משאלות. פרויקט נוסף הוא מרחבי לימוד ירוקים בבית הספר הנרייטה סאלד. המרחבים תוכננו בשיתוף התלמידים וכוללים שיקום גן אקולוגי, קיר חיץ ירוק המסכך רעשים.

אדריכליות הנוף ארנה בן ציוני ויעל בר מאור מציגות פרויקט ייחודי בקיבוץ מחניים שהובילו במסגרת סטודיו DESIGN BUILD בטכניון. הסטודנטים התבקשו לתכנן ולבנות מתחם הכולל חממה נטושה ושדה קוצים, אשר יהוו מרחב עבודה ופנאי עבור קהילת "יחד בגליל" התומכת באנשים עם פיגור שכלי, מתוך האמונה שתכנון המרחב הפיסי הוא אמצעי מצוין לחיזוק חברתי ולהעצמת חברי הקהילה.

הסטודנטית מור נבון הלומדת במסלול לאדריכלות נוף בטכניון, מתארת מיזם ייחודי שהובילה מול עיריית אשדוד של הקמת גינת צמחי מרפא כחלק מפרויקט הקמת יער מאכל. במסגרת המיזם קיבלו התושבים קורס היכרות עם תכונותיהם הרפואיות של הצמחים והשתתפו בתכנון הגינה. נבון מובילה גם את מיזם פודקאסט האיגוד - קול הנוף, במסגרתו העלתה בחודש האחרון ראיון עם צביקה קנוניץ, העוסק ב"אדריכלות נוף להחלמה".

אדריכלית הנוף ומתכננת קק"ל מרחב מרכז בלה נודלמן משתפת במגוון פרויקטים של קק"ל המדגימים הנגשת אתרי הטבע והנוף לכלל האוכלוסיות מתוך העקרון שהשטחים הפתוחים הם נחלת הכלל ולכולם צריכה להיות אפשרות ליהנות מהטבע ולחוות אותו.

אדריכלית הנוף הגר רוטברד משתפת בפרויקט הגמר שלה בטכניון אשר הציג אלטרנטיבה נופית לבית החולים שיבא המסייעת למטופלים במעבר מן העולם החיצוני הבריא אל תוך חדרי הטיפולים ובחזרה. פרויקט תיאורטי זה זיכה אותה בעבודתה הנוכחית במשרד אורבנוף בהובלת פרויקט התחדשות שיבא הכולל תוכנית אב חזונית ותכנון גני מרפא למחלקות החדשות.

אדריכליות הנוף מתניה ז"ק, עליזה ברוידא ואיזבלה לוי מנחות פרויקט הגמר באדריכלות נוף בטכניון לשנת תשפ"ב מציגות את תמצית הסטודיו LandBasics שעסק בנופים מקומיים בהתייחסות למשבר האקלים והסביבה.

הסטודנטיות אשר סיימו זה עתה לימודיהן מציגות פרויקטי הגמר שלהן:

יובל אופיר - Re-Fill אסטרטגיה להחייאת נחל צלמון וחוף הכנרת; **גלי ורדי** - שביל איתן, תכנון אסטרטגי להתמודדות עם שריפות הענק בהרי ירושלים; **גל זאב** עם הפרויקט ממטמנה למטמון העוסק בטיפול במטמנת הפסולת תאנים והשבתה למרחב הציבורי

מדור באיגוד יוקדש הפעם לזכרו של **אדריכל הנוף מיכאל דואני** אשר נפטר בפתאומיות בחודש אוגוסט האחרון והוא בן 60 בלבד. מיכאל, בעליו של משרד מ.ד.א.ן (מיכאל דואני אדריכלות נוף), התנדב במשך שנים רבות בהנהלת האיגוד במגוון תפקידים ותרם באופן רציף לקידום המקצוע. לאחרונה יזם והוביל תערוכת אדריכלי הנוף מציירים נוף ישראלי. כעורכת הביטאון והמדיה של האיגוד, מיכאל סייע לי רבות בהפניה לאירועים ולידיעות חשובות לקהילה.

יהי זכרו ברוך.

קריאה מהנה
מיכל ביטון

הקשר בין גוף ליסודות הטבע מובע ברעיון הקדום של ארבעת האלמנטים: אדמה, מים, אש ואוויר. הדימוי הינו חלק מתוכנית רעיונית של משרד אהרונסון לפרויקט גני מרפא במגדל האשפוז בבית החולים הדסה עין כרם בשנת 2005. הרעיון לעיצוב גני המרפא על בסיס ארבע היסודות הוצע על ידי מיכל ביטון

גן החושים, בי"ח לילדים ע"ש ספרא, בית חולים שיב"א תל השומר. אדר' אחראית: רקפת גולן, צילום: רמי ארנולד

אדריכלות נוף כמנוף לשיפור איכות חייהם של פגועי נפש

אדר' נוף צביקה קנוניץ'*

כמתכנן, מפגשים עם סביבות תכנון במוסדות לפגועי נפש, הביאו אותי להבנה שסביבות חוץ אלו לוקות בחסר בהבנת צרכי קהל היעד, חסר בפרוגרמה מבוססת מחקר וחסר בחזון הקושר בין אדריכלות הנוף לשיקום והחלמה.

כאזרח העולם וכבן אדם, מפגשים אלה הביאו אותי להכרה המטלטלת, כי פגועי הנפש, למרות היותם בני אדם ככולנו, נדחקו בלית ברירה אל שולי החברה, רחוקים מן העין ומהלב, ואנו כחברה לא עושים די על מנת לשפר את איכות חייהם.

כיצד יש לתכנן את סביבות החוץ במוסדות לבריאות הנפש כך שיתרמו לאיכות חייהם של פגועי הנפש המאושפזים?

ההבנה כי שהות בטבע או בסביבה המדמה טבע משפרת את בריאותו ומצבו הנפשי של האדם רווחה כבר לפני אלפי שנים, אך רק בשנת 1984 התפרסם המחקר האמפירי הראשון View through a window may influence recovery from surgery שבו הוכח כי לחשיפה לסביבת גן יש השפעה ממשית על מדדים פיזיולוגיים (Ulrich, 1984).

תיאוריות מגוונות קושרות את מצבו הפיזי והנפשי של האדם לסביבה, החל מכאלו המניחות קשר על בסיס 'זיכרון אבולוציוני', דרך תיאוריות פסיכולוגיות התופסות את סביבת הגן כסביבה מכילה, וכלה בתיאוריות המייחסות חשיבות לפעילות הפיזית בגן.

כך למשל, על פי תיאוריית הביופיליה (Biofilia), ההתפתחות האבולוציונית בסביבות טבעיות הביאה לכך שסביבה טבעית מפחיתה לחצים בעוד שסביבה בנויה עושה את ההיפך. בני אדם מעדיפים נופים הדומים לסוואנה, שבה התפתחה האנושות. בסביבה טבעית הגוף נרגע באופן בלתי מודע והוא יכול לבטוח ברפלקסים הטבעיים שלו ולהרגיש נינוח. בסביבה עירונית, לעומת זאת, חושיו הטבעיים מתקהים, מה שמחייב מאמץ של חשיבה הגיונית. סביבות פתוחות שטופות אור כמו נוף הסוואנה נמצאו כבעלות ההשפעה המשקמת המהירה ביותר בהשוואה לסביבות אחרות (Kellert & Wilson,1995).

תיאוריה אחרת, היא תיאוריית הוויסות העצמי (Environmental Self-regulation Hypothesis), על פיה לגוף האדם יש יכולת לווסת מצבי רוח ותחושות כשהוא נחשף לסביבה טבעית, בין אם באמצעות מבט מבעד לחלון, ובין אם בחשיפה בלתי אמצעית. מחקרים שונים הוכיחו כי מגע עם הטבע מסייע להפחתת רגשות של כעס, תוקפנות ותסכול (Groenewegen et al., 2006), ומנגד, לעידוד תחושות של שייכות, יכולת חיברות, מסוגלות, אמונה עצמית והגשמת עצמית (O'Brien, 2005).

אפשר בקלות להפליג בין התיאוריות השונות, אך ביריעה קצרה זו, אזכיר רק עוד תיאוריה מעניינת אחת, תיאוריית תשומת הלב הספונטנית (ART: Attention Restoration Theory). לפי תיאוריה זו, ניחן מוח האדם בשני סוגים של תשומת לב: תשומת לב ספונטנית ותשומת לב הכרוכה בריכוז ישיר. תשומת הלב הספונטנית אינה מודעת, אינה מחייבת מיון או סינון, ועל כן אינה מעייפת. באמצעותה אנו שמים לב לרחש בין השיחים, לפריחה יוצאת דופן, או לנצנוץ של אבן. במוחנו ישנה קיבולת אינסופית לתשומת לב מסוג זה. לעומתה, תשומת הלב הישירה מתעוררת במודע כשאנו נדרשים לבצע משימה. אנו נעזרים בה בזמן נהיגה בעיר זרה או בזמן כתיבת עבודה, ולצערנו, היא מעייפת, דורשת ריכוז ומאמץ, ואינה אפשרית לאורך זמן. הטבע בכללותו מספק אינסוף גירויים המפעילים את תשומת הלב מהסוג הראשון, שמחזקת, כאמור, את התודעה ללא מאמץ ומאפשרת מנוחה ושיקום (Kaplan & Kaplan, 1989).

בעבודת התזה במסגרת התואר השני באדריכלות נוף בטכניון בהנחייתה של פרופ"ח טלי מוזס, חיפשתי את הדרך בה אדריכלות הנוף יכולה לשפר את איכות חייהם של פגועי הנפש, המאושפזים במוסדות לבריאות הנפש. המרכז הרפואי מעלה כרמל בניהולו של ד"ר פלאקביץ אפשר לי להיות "זבוב על הקיר" במשך שנתיים תמימות. מחלקה 6 א' במרכז הרפואי "מעלה כרמל" בניהולו של ד"ר צבי קירש, פתחה את שעריה בפניי ושימשה שדה מחקר מרתק, שם ערכתי תצפיות שדה, ראיינתי אנשי מקצוע וערכתי אירועי שיתוף ציבור עם הצוות הטיפולי, עם בני משפחות המטופלים ואף לראשונה עם המאושפזים/מטופלים עצמם. כל אלה, ביחד עם סקירת ספרות מקיפה, הביאו לגיבוש עקרונות תכנון שנבחנו בתכנון אדריכלי נופי כמקרה בוחן במרכז הרפואי "מעלה כרמל", והובילו לכתיבת מסמך הנחיות ייעודי לתכנון בסביבת הבראה לפגועי נפש.

ככל שמעורבותי העמיקה ונחשפו בפניי אורחות החיים ההרגלים והתהליכים המורכבים של חיי פגועי הנפש, הבנתי שלאדריכלות הנוף יש מקום משמעותי אם לא בריפוי, אזי בתרומה לאיכות חייהם של המטופלים.

מבין שורת הנחיות התכנון המפורטת, אציין מספר עקרונות תכנון חשובים:

הנכחת הטבע - יש לבחון בקפידה את כלל ערכי הטבע סביב אזור התכנון ולהשתמש בהם להעצמת מרחבי המחייה. יש לעבות את המסה הצמחית כך שתגבר על המסה הבנויה, לעודד את השהות בסביבת החוץ ובאזורים טבעיים, להשתמש באלמנטי מים, לייצר סביבה שמושכת ציפורים ובע"ח אחרים, ולחזק את תחושת הקרבה אל משאבי טבע סמוכים. חשיפה לסביבה טבעית יכולה להתבטא במידתיות משתנה, החל מניצול משאבי הטבע באזור לטיול ופעילות מבוקרים, דרך חורשה או בוסתן בחצר בית החולים ועד לחצר אינטימית עם אלמנטים טבעיים סמוך למחלקה. במקרים קיצוניים, בהם הסביבה הטבעית עלולה לגרום לבעיות בטיחות או ביטחון,

מסה צמחית בפטיו יולדות בית חולים הלל יפה. אדר' אחראית: פזי טלאור, צילום: ליאור טייטלר

נישות התבודדות בלב השרון. אדר' אחראית: דקלה משל

ניתן אף להשתמש בדימוי של סביבה טבעית, כדוגמת ציור קיר. מידתיות מגוונת תבטיח צמצום קונפליקטים והתאמה לקהלי יעד שוני צרכים באמצעות בחירה ספונטנית של המטופלים או בהכוונה ע"י הצוות המקצועי.

עידוד תחושת חיות וקשר למציאות - יש לחזק את הקשר עם הקהילה והעיר, לחזק את תחושת הזמן (למשל באמצעות צמחיה הממחישה את העונתיות או שימוש באלמנטים היוצרים צל ייחודי המשתנה במהלך היום), לייצר גירויים חושיים, לייצר סביבה שמעודדת פעילויות יומיומיות "רגילות", לייצר מגוון חזותי ופונקציונלי ולהרחיב את פעילויות הפנים אל סביבת החוץ.

עידוד תעסוקה מתגמלת והעצמת הזהות האישית - יש לייצר סביבה שמעודדת פעילויות שתגמול בצידן, לייצר נישות התבודדות במידת הפיקוח הנדרשת, לייצר תחושת בעלות ושייכות ולייצר מגוון המאפשר בחירה, כמו בחירת נתיב הליכה, או בחירת חוויית ישיבה. מסמך ההנחיות מייחד פרק נרחב בנושא צמחיה ופעילות בסביבה צמחית. העשייה בגן יוצרת תחושה של well-being, מחויבות ושכחה של זמן וזהות (הקשורים כרגע לחולי), ופעולות הגינון, עשויות בדרך קלה לייצר תהליכים קוגניטיביים רבים המביאים לתחושת תגמול עצמי, תחושת גאווה ביצירה, חיזוק הקשר לטבע ולבריאה, העצמה אישית של מסוגלות ואחריות, תרומה לרוגע, פיתוח גישה אופטימית לחיים, הפחתת לחצים ושינה איכותית לאחר מגע עם הקרקע והצומח. הגינון הטיפולי מספק תועלות חברתיות, כמו עידוד תקשורת בינאישית ושיתוף פעולה בעבודה בצוות, העצמה אישית וחיזוק היצירתיות והביטחון העצמי. בנוסף לתועלות הקוגניטיביות, החברתיות והסביבתיות, לשיטת הגינון הטיפולי תועלות פיסיות, המעודדות שיקום.

פתחי הצצה אל הנוף במחלקה הסגורה מב"ן נס ציונה. אדר' אחראית: מיכל פרמוטי

מחקרים שונים ברחבי העולם הוכיחו כי פעילות גופנית משפרת את הביטחון העצמי ומצב הרוח, ומפחיתה באופן משמעותי רמות חרדה, דיכאון וכעס (Pretty et al, 2007; Bodin & Hartig, 2011). מחקרים אחדים טענו כי תועלת מסוג זה רבה יותר כשהפעילות הגופנית נעשית תוך כדי חשיפה לטבע (Pretty et al, 2005).

גן הזריחה, מחלקה המטו-אונקולוגית, בית חולים שיב"א תל השומר. אדר' אחראית: רקפת גולן

לאחר שנים רבות של עבודה עם פגועי נפש, קונרד נויברגר, אבי תיאוריית הפיטו-רזוננס (תגובת האדם לצמח), הגיע לתובנות המייחסות חוויות פרטניות לכל אחת מפעולות הגינון השונות (Neuberger. 2007). ההיחשפות לתהליך הצמיחה למשל, מסייע למטופל להיות מוכן להתפתחות, לשינוי, לקבלה ולמתן מקום לתהליכים טבעיים, שלהם חוקים משלהם.

חיזוק ההתמצאות במרחב יחד עם הקפדה על סדר וגבולות - שימוש בשפה עיצובית, יצירת חללים ופרטי פיתוח שיסייעו ליצירת סדר והתוויית גבולות במרחב החוץ, הן פיזית והן תחושתית. רובו של שטח בית החולים צריך לשדר סדר וגבולות: היררכיה ברורה של צירי תנועה, הגדרה ברורה של חללים ואבחנה ביניהם, שימוש במסלול מעגלי וחזרתיות בפרטי פיתוח ובצמחיה בהתאם - כל זאת, ברגישות המתבקשת על מנת להימנע מיצירת אווירה מנוכרת.

לאדריכלות הנוף יש את היכולת והעוצמה לשפר את איכות חייו של פגוע הנפש.

כמתכננים, חשוב שנדע זאת וחשוב שנכיר את העקרונות החשובים בתכנון סביבות הבראה במרחבי קיצון ובאלו שלכאורה לא נראים כך, אך מתקיימים בהם תהליכים סמויים של עקה מתח וחרדה, שלרוב נשכחים מעין ומלב. אחרי שנכיר ונפנים את החשיבות בתכנון סביבות ההבראה הקשות ביותר, נגלה בוודאי שכולנו זקוקים לריפוי במובן הרחב של המילה, ושגם הדרך של הילדים לבית הספר, רחבת המרכז המסחרי או הכיכר העירונית, בנין המשרדים וכביש הומה עשויות וצריכות להיות מתוכננות כסביבות הבראה.

לבריאות וחיים טובים.

מרחב תרפויטי בית ספר קלישר ונצואלה תל אביב. אדר' אחראית: פזי טל אור, הדמיה: סנאפשוט, רועי כהן

* אדריכל נוף צביקה קנוניץ', משרד קו בנוף אדריכלות נוף בע"מ

CLUB65+ BY URBANIX

URBANIX
פתרונות ספורטיביים לפארקים

21 מתקני כושר נגישים לגיל השלישי

מאמן ומסובב אגן, שיווי משקל
לשרירי אגן ואלכסונים
*ניתן לשלב מדרגת יציבה 360°

בוסו יציבה ומעקה בטיחות,קוארדינציה,
שיפור יציבה ובניית ביטחון עצמי.
*ניתן לקבל גם עם מסובב אגן

ידיות אימון
מתכוננות
PATENT PENDING

כניסה נגישה

אופניים עם מושבים רכים
מתאים לבעלי צרכים מיוחדים.
*קיים גם כאופניי יד וספינינג

שילוב הרמוני של חמישה ענפי גרדנס לגיל השלישי בעיצוב חדשני אסטטי ומזמין, מתקן כושר הכולל חמש תחנות אימון המתאימים לאימון בגיל השלישי: מקבילים, סולם שוודי, פוש פול רב מצבי,משקולת קטל-בל וידיות פטנט מתכוננות לאימון כרצועות.

UBX-G-65GOLD

מדרגות אימון למגוון תרגילים
*קיים גם עם מעקה בטיחות

09.7404338 • www.urbanix.co • info@urbanix.co

URBANIX פתרונות ספורטיביים לפארקים

ליווי וייעוץ לאדריכלים

תו תקן מכון התקנים הישראלי

SMART™ אפליקציית אימונים

האפליקציה בעברית

"כך לחיות; להכניס יד לתוך החוץ
האין סופי של העולם
ולהפוך את החוץ לפנים
ואת העולם לחדר
ואת האלוהים לנשמה קטנה
בתוך הגוף האין -סופי"
(יהודה עמיחי)

לפתוח מבט אל הנפש | חצרות איתנים | בי"ח פסיכיאטרי איתנים עילית

אדר' נוף מיכל טורנר*

הצורך באשפוז אדם במחלקה פסיכיאטרית מבטא את היותו נתון במצב נפשי המצריך טיפול ברמת מורכבות ואינטנסיביות גבוהה ביותר. ההבנה ששהות בטבע וחשיפה לנוף משפרת את בריאותו ואת מצבו הנפשי של האדם היתה קיימת מזה שנים, אך עם זאת במשך שנים מוסדות פסיכיאטרים עוצבו וטופלו כבתי כלא - מנותקים מסביבתם, מוחרגים ממנה מבחינה חברתית ומנטלית. איתנים עילית הוא בית חולים פסיכיאטרי המהווה חלק מהמרכז הירושלמי לבריאות הנפש. קיימות בו מחלקות סגורות לנשים, לגברים ומחלקה יחידה מסוגה בארץ למבוגרים המתמודדים עם אוטיזם, אשר זקוקים לאשפוז על מנת למתן התנהגויות קיצון, חלקן מסכנות חיים.

בית החולים ממוקם בפסגת רכס כסלון בהרי ירושלים, צופה לנוף עוצר נשימה. אולם עבור מרבית המאושפזים בו, פוטנציאל מיקומו המיוחד אינו מומש. למרבית המחלקות לא היתה חצר ראויה לשהות בה ובחצר המרכזית היחידה אשר פנתה אל הנוף, חסמה את המבט חומת אבן אטומה ולא התקיימה גישה ישירה אליה מהמחלקות השונות. כפועל יוצא - ממחלקות הנשים והגברים לא יצאו אל החצר המרכזית.

חצרות איתנים לפני השיפוץ

חצר נשים | נוף וגדר

חצר מרכזית מבט פתוח לנוף

המטופלים נשארו במחלקות הסגורות, ללא פתח או מבט אל החוץ הקרוב ובטח ללא ניצול הנוף המרהיב והמרחבים הפרושים מעבר לקירות המחלקה האטומים.

בבסיס התכנון עמד הרצון לממש את הפוטנציאל הנופי העוטף את המקום ולחשוף את הנוף למטופלים. לייצר סביבה פתוחה, "חופשית", תוך הבנה שהכלים העיצוביים העומדים לרשותנו צריכים לעמוד בכללי בטיחות מחמירים מפני בריחה או אובדן חיים. ההבנה שכל מחלקה היא מבודדת ושההפרדה, במבט או בשהות, היא קריטית הובילה אותנו לחפש שטחים זנוחים ללא שימוש וללא טיפול אשר היוו חצר אחורית, על מנת להפוך אותם לאזורי שהייה נעימים המאפשרים יציאה פרטית לכל אחת מהמחלקות, ללא תלות ביניהן. זאת, בנוסף לגן המרכזי, אשר השהות בו מתחלקת בין המחלקות לאורך שעות היום.

תהליך התכנון החל בשני מישורים מקבילים. הראשון היה היכרות עם המחלקות השונות, ניסיון להבין לעומק את הצרכים מתוך נקודת מבטם של פגועי הנפש, כפי שהם רואים וחווים אותם וכן הצרכים והקשיים של אנשי הצוות ומנהלי המחלקות. במקביל - סיננו את המוכר והאסתטי בעינינו למרכיבים הקריטיים שיעמדו בבסיס התכנון.

המטרה המרכזית בתכנון החצרות החדשות היתה לפתוח אותן אל הנוף ולייצר תחושה של פתיחות המאפשרת מבט רחוק, חדירה של אוויר חופשי וזורם ושימוש בצמחיה טבעית. זאת, תוך התייחסות למגבלות חמורות של גדרות בגובה 5 מטר והימנעות מיכולת טיפוס או קשירת חפצים. הגדרות החדשות, אשר החליפו את הקירות האטומים, עוצבו כמסגרות פתוחות וביניהן רשת

מבט לחצר המרכזית

אשר מייצרת, על אף גובהה, תחושה של פתיחות. הנוף ואוויר ההרים פורצים אל מרחב הגן. על ידי שימוש בטופוגרפיה הורחק והוגבה הגן מן הגדר, כך שהשהות בו מפחיתה את תחושת הסגירות. השהייה בגן מופנית אל הנוף המרהיב הפתוח וכוללת מתקני נדנדות אישיים וקבוצתיים, מקומות להתבודדות ולתקשורת, שביל חושים לתרגול ופסיכותרפיה, מתקני כושר וספורט, מדשאה, עצים ושיחים.

כל פרט בגן נשקל, נבדק ועבר אישור של רופאים ואנשי בטחון - החל מגודל העצים וסוגיהם ודרך הגדרות, הפרגולות, מתקני הספסלים והנדנדות התלויות. בעין אדריכל הנוף ראינו בתכנון הגן הזדמנות לעיצוב חופש, התאוששות, מרפא לנפש. מבחינת בית החולים כל מרכיב בגן היווה סכנה פוטנציאל לבריחה ולהתאבדות. הדיאלוג בין הצוות לבינינו הוביל ליצירת מרחב ייחודי, המאפשר סביבה אנושית פתוחה, המכילה את המורכבות הקיימת ומאפשרת בסיס ומרחב פתוח לריפוי.

מעבר לחצר המרכזית, עוצבה לכל מחלקה חצר פרטית שאליה ניתן לצאת ללא תלות בחלוקת הזמנים של החצר המרכזית. לכל מחלקה עוצבה החצר בהתאם למרחב שניתן היה להשמיש בצמוד אליה. המרכיב היסודי שעמד בתכנון החצרות, גם של חצרות המחלקות, הוא הנוף - בשאיפה לפתוח ולתת אפשרות לחולים להביט ולשאוף את המרחב הפתוח, ככל הניתן, תוך עמידה בכללי הבטיחות הנדרשים.

חצר מרכזית

1. חצר מרכזית
2. חצר מחלקת נשים
3. מרפסת מחלקת נשים
4. מרפסת מחלקת גברים
5. מדרגות מקשרות בין מחלקת גברים לחצר המרכזית
6. חצר מחלקת אוטיסטים

חצרות איתנים תכנית

מרפסת חצר נשים

למחלקת האוטיסטים הוסבה חצר ששימשה כמחסן למזגנים והפכה למרחב פרטי המאפשר שהות מוצנעת למחלקה ובה שילוב של מתקנים מותאמים לאוטיסטים, תוך שהייה בטוחה במרחב. למחלקת הגברים, אשר ממוקמת בקומה השנייה, תוכננו מדרגות ירידה ישירות אל החצר המרכזית. במרפסת הסגורה, ללא חלונות, התחומה בקירות גבוהים, שבה שהו רוב שעות היום פתחנו חלון לכל אורך הקיר, המאפשר תצפית עוצרת נשימה אל הנוף. במרפסת שולבו אזורי ישיבה, מתקן כדור סל ואזורי ישיבה מוצלים. למחלקת הנשים, אשר איפשרה יציאה למרפסת עזובה, סגורה ואטומה לשמש, יצרנו פרגולה וקירות המאפשרים לקרני השמש לחדור אל המרחב הסגור, עם לוחות ציור, ערוגת שתילה, אזורי ישיבה וריצוף דק עץ. הסבנו שטח חיצוני זנוח, שפנה אל הנוף תחת עץ רחב צמרת והפכנו אותו לגבעת דשא הצופה למרחב, המאפשרת ישיבה בקבוצות או בבודדים מול הנוף. פרויקט חצרות איתנים הוא פרי חקר, דיאלוג וניסיון ליצירת מרחב פתוח, תומך ומכבד, המאפשר חיבור אנושי, מתן פרטיות, הזדמנות לפעילות גופנית ולתנועה. התכנון שואף להביא אל בית החולים אור יום טבעי, גירוי של החושים וחוויה אסתטית של שהייה בטבע אשר היו מאוד חסרים במקום. התכנון שלנו התמקד באנשים שלהם מיועד הגן - מטופלים וגם אנשי הצוות המטפלים בהם. מטרתו הייתה לייצר מקום נעים ובטוח, המאפשר לשוהים בו תחושה שהם יכולים לשלוח יד החוצה, אל המרחב האין סופי, בתקווה שהגן ישמש כמחסה, כנחמה וכמזור לנפש.

צוות תכנון: אדריכלית אחראית אנה לנה היימן, דניאל גרשוני ואלירן מלכה.
מזמין: בית חולים איתנים משרד הבריאות | ביצוע: קל פלד בע"מ.
תודה מיוחדת לד"ר גדי לובין מנהל בית החולים, אשר הגה והוביל את הפרויקט, מנהלי המחלקות והצוותים על שיתוף פעולה.

* אדריכלית נוף מיכל טורנר, צורנמל טורנר אדריכלות נוף

השביל המתפתל בינות לתבלינים אל האופק, "כפר נהר הירדן"

מרחבי העצמה והחלמה

אדר' נוף חנה יפה*

"עת תיתן מעצמך, זו היא נתינת אמת" (מתוך "הנתינה", ג'וברן ח'ליל ג'וברן)

יום אחד הגיעה אליי פנייה מפתיעה לתכנון גן תבלינים מ"כפר נהר הירדן" - הכפר אליו באים הילדים החולים מלווים בצוות רפואי לשבוע של העצמה.

הכפר, שהחל לפעול ב-2011 ושטחו כ-250 דונם, מאפשר לילד לחגוג את החיים ולחזק בו את ההרגשה שאינו יחיד במצבו. מטרת הפעילות בכפר היא להעלות את הדימוי העצמי של הנופש תוך דגש על הישגיות ולא תחרותיות.

מתנדבת בשם אירנה פינחובסקי אשר ליוותה ילדונת סיכמה את החוויה בכפר: קבלת העולם בפשטות ובתמימות.

כאשר הגעתי לאתר, הראו לי שטח מרובע וחסר ייחוד סמוך לבריכה. לגביו אמרתי - תנו לי לחשוב, ואנא הראו לי אזור אחר, שכן ראיתי בו פוטנציאל לניצול הפרשי הגבהים.

לבקשתי נלקחתי לצידה השני של הבריכה, שם שביל מרוצף וקיר תחמו את עורף המבנה. אל הקיר היו מחוברים ריבועי קרמיקה שהילדים ציירו עליהם משאלות לשלום ובריאות. האזור, שבשוליו העליונים הייתה נטועה שורת עצי אקליפטוס עבי גזע, עורר מיידית את דמיוני שכבר "שתל" ערוגות של תבלינים, והוביל למחשבה כי נדרש כאן עוד "משהו", תמה ערכית שתדבר לכולם, ותסייע גם לגיוס התרומות.

מבט פתוח אל הנוף דרך הרחבה התחתונה בגן המדע כפר נהר הירדן

מתקני פסגות בע"מ | שרית מנהלת שיווק - אדריכלים 053-6217936
www.m-ps.co.il | sarit@m-ps.co.il | 02-6335469

החלטתי להמציא יש מאין את מעיין התקווה, ממנו "יזרום" נחל החיים שיוביל לבאר המשאלות. לאמיתו של דבר הרעיון קפץ לראשי גם כיוון שראיתי מתקן פטנטי שכזה בקניון קסטרא בחיפה, בו הילדים מטילים מטבע שמסתובבת בעיגולים צנטרפוגליים עד שנלכדת. חשבתי - יבחרו הילדים מטבעות עליהן יוטבעו

גישרון ו"מעיין התקווה" בגן התבלינים כפר נהר הירדן

קיר השדה הגנני מחומרים ממוחזרים בתום בנייה

משאלותיהם, ויהנו להביט בן עושות דרכן למעמקיה. משם הגעתי לפיתוח ה"קונספט" אשר אכן מצא אוזן קשבת בלב התורמים.
מנקודה זו קצרה הייתה הדרך להגשמת משאלה נוספת שלהם: גן בוסתן, בו יקטפו הילדים את הפירות וישבו סביב שולחנות בר, שם יסחטו המיצים ויישתו להנאתם. לאזור זה הוקדש שטח שהיה צורך להנגישו, ולכן תוכנן מצפור, ממנו רמפות המובילות לשביל בלב הבוסתן, ולבסוף: רחבת ישיבה רחבת ידיים ובה מוקמו אף פופים מבטון. אכן - ששון.
בינתיים גיבשתי את הרעיון לגבי השטח הראשון: גן מדע וחושים. בפרויקט מוקמו מתקנים שחלקם שולחנות משחק יבילים ומתקנים אחרים המדגימים עקרונות מדעיים, וכלים מוזיקליים רבים, כולם מכוונים לאקורדים וטונים מדויקים ועשויים מחומרים ממוחזרים. תכנון הגן כלל הפיכת המדרון לשתי רחבות מפולסות ומוצללות ושביל מקשר ביניהן ובן ספסלים רבים מדגם "אמבה" שנבחרו בשל אפיונם המשובב. הרחבה העליונה מצופה גומי חום והתחתונה - דשא מלאכותי עבה, שתיהן בולמות נפילות.
שלושת הפרויקטים יוצרים מעין מחרוזת המשלימה אחד את השני והשלישי ו"מחיים" שטחים בליבת הכפר. המשותף להם הוא שימוש בקווים זורמים עגולים ורכים ופתיחות לנוף הרחוק, בעיקר בכל פינה בגן המדע בשני המפלסים, ובכך הוא מספק רגיעה לצד הפעילות. אני רואה בעצם התכנון של פרויקטים עבור קהל יעד ייחודי שכזה זכות גדולה והנני נפעמת כל פעם מחדש בבואי כאשר הוא חל בתזמון בו מגיעים הילדים הנרגשים לכפר, והמדריכים המתנדבים עורכים עבורם כבר עם בואם בשערי הכפר חגיגה עליזה עם בלונים ולהטוטים.

פרוייקטי התכנון בכפר גורמים לי אושר וסיפוק בשל תחושת שותפות מלאה עם המשתמשים בם, והמבין יבין....

מכאן, במעבר חד אל הגינה האקולוגית בבית הספר הנרייטה סאלד בחיפה, אשר זכתה בפרס הראשון בתחרות "הבנייה הירוקה החדשנית". המודל המנחה את בית הספר הוא מודל "איכות החיים" המבוסס על החינוך ההומינסטי, המדגיש את צרכיו של היחיד כגורם מרכזי ואת זכותם של בעלי הצרכים המיוחדים לקבל את המענה המתאים ביותר לצרכיהם. החינוך והטיפול בתלמידי בית הספר מבוססים על כבוד הדדי, דיאלוג והידברות בסביבה לימודית מאתגרת ותומכת, המספקת הזדמנויות למידה אותנטיות ותנאים המאפשרים לתלמיד להביע את שאיפותיו, העדפותיו ובחירותיו האישיות בנחישות עצמית, ולהגיע להישגים.

בית הספר מפתח ומטפח תוכניות המחנכות למודעות אקולוגית וסביבה נקיה ובריאה יותר המאפשרות שותפות מובנית הדדית בקהילה, העצמת כישורים חברתיים ואישיים, ושילוב הילד באופן פרואקטיבי במסגרות המתאימות לו.
"גויסתי" לתכנון הגן בבית הספר לפני שנים רבות על ידי מנהלתו בעלת החזון - דפנה רם, שנתקלה ב"קול קורא" לתחרות התכנון שהוכרזה מטעם המועצה הישראלית לבנייה ירוקה בין בתי הספר.
תהליך בחירת הפרויקט לתחרות התבצע תוך סיעור מוחות בקרב הורים, תלמידים וצוות. המשתתפים התבקשו לאתר צרכים בסביבה הלימודית הדורשים מענה. ברוב קולות הוחלט על הפרויקט המוצע - שיפור איכות החיים והרווחה של תלמידי ומורי ביה"ס באמצעות הרחבת מרחבי

קיר השדה הגנני שנתיים אחרי הבנייה

למידה חוץ כיתתיים (ירוקים) המזמינים ומאפשרים למידה משמעותית וחווייתית, ויוצרים אינטימיות וחוויית למידה חיובית ומעשירה בנושאי סביבה.

בהמשך להחלטה זו תוכנן שדרוג פרויקט הגן האקולוגי הנמצא בתהליכי פיתוח וגובל בציר תנועה בעל שישה נתיבים. הרעש הסביבתי מציר זה וציר הרכבת הסמוך אינו מותאם ללמידה לא רק בחצר אלא אף במבנה. המענה האולטימטיבי שהוצע למפגע זה הוא בידוד החצר באופן חדשני אשר יטפל באופן אינטגרטיבי במפגעים השונים, ובה בעת יהווה השלמה לתפקודים הנוכחיים.

הוחלט כי לאורך תוואי הגדר המקביל לשדרות ההגנה יטופח קיר שתול הבנוי אף הוא מחומרים ממוחזרים, כמו כל הגן, המדמה שדה חקלאי. החייץ יסגן רעשים, והצמחים שיבחרו יפיצו ריחות נעימים, יספחו רעלנים מכלי הרכב, וידרשו תחזוקה מינימלית בלבד. החייץ יפחית במידה משמעותית את עוצמת הרוחות וישפר את תנאי השהייה בגן לבלי הכר (הילדים התלוננו על חוסר באינטימיות ותחושת הצצה לתחום הפרט).
במסגרת הגשת הפרויקט לתחרות הודגש, כי הפתרון המוצע יכול להוות אבן דרך להדגמת ולמידת טיפול במפגע רב תחומי והפיכת החיסרון ליתרון.
במקביל הושקעה חשיבה ועשייה לשיתוף שאר צוות ביה"ס והתלמידים: נערכו סקרים בעל פה ובכתב על מפגע הרעש. התלמידים יצאו לתצפיות מספור כלי הרכב העוברים בשעות שונות במטרה לבחון את תדירות מעבר כלי התחבורה השונים וכן לבדוק את מדדי הרעש העולה מהם. כמו כן צולמו סרטוני הדגמה במהלך שיעורים שהתקיימו בגן האקולוגי.

ביום המשפחה נערך רישום הורים לפעילויות שונות במהלך השנה בנושא התחרות: סדנת יצירת דגמים מיניאטוריים עם המורה לאמנות, יום שתילה על הקיר וסביבו וכתיבת שירים וסיפורים המביעים ומציגים את המפגע בגן האקולוגי. ההורים הביעו התעניינות רבה ונכונות להירתם בדרכים השונות.

דגמי הקירות שהכינו התלמידים בבי"ס הנריאטה סאלד

הספסל שביצעו ההורים

יום מתנדבים נוסף בבית הספר הנריאטה סאלד. - בניית "שערים" באמצעות קליעת קנים וסלים

התקיימה סדנה בה יצאו כלל תלמידי ביה"ס לרחבי הגן והביעו תחושותיהם ומחשבותיהם בנוגע לרעש העולה מכלי התחבורה השונים. בסדנה נוספת בה השתתפו ההורים והילדים הועלו יעדים ונקודות חשובות ונבנו דגמים מיניאטוריים עם המורה לאמנות. הסדנה התקיימה בגן האקולוגי בסמיכות למקום בו תוכנן להבנות החייץ המוצע, כך שפעילות ההורים והתלמידים הייתה באווירה אותנטית והרעיונות שהועלו עלו מתוך הצורך אותו חוו בשעת העשייה. המשתתפים יצרו שלושה דגמים המציגים רעיונות מקוריים הן לחלק הקיר בתוך הגן האקולוגי והן לחלק החיצוני הפונה לשדרות ההגנה.
הפרויקט הוגש לתחרות בה זכה הרעיון והתהליך כולו בפרס הראשון של 125,000 ₪, ועתה נותר רק לממשו ולעבור מחזון ליישום.
לקיר תוכננה שתילה של מינים אקסטנסיביים ככל הניתן אך מרשימים במופעם וסופחי זיהום והוקם קיר רב תועלות: חסם רוח, אינטימיות, פתרון אקוסטי, ספיחת רעלים, ריחות נעימים, שינוי מיקרו-אקלים, ובו זמנית הרחבה ויזואלית של מימדי הגן.
"הגינה החלומית" הפכה לאבן שואבת הן עבור התלמידים אך גם עבור מתנדבים, אשר תרומתם לא מסתכמת רק בעבודה: על כל יום עבודה של מתנדב, עמותת "הרוח הטובה" מעניקה 10$ אשר מממנים יום העצמה לתלמידים דרך פעילות אתגרית מודרכת.

לסיום אשוב לכותרת המאמר: העצמה - החלמה. מניסיוני האישי אין אחת ללא השנייה, אך התלבטתי - מה קודם למה, ותשובה נחרצת אין בידי, רק אומר - הן באות לסירוגין ובמשולב, תומכות אחת בשנייה.
זכיתי לתכנון פרויקטים המעצימים אותי למול הבנתי את שבריריות החיים. תודתי על הסיפוק הרב שיכולתי לסייע באמצעות מקצועי ועל כל יום בו הנני מממשת את היעוד שבחרתי - הסיוע לזולת והגנת הסובב.

פנים חדר הטיפולים

רעיון החושים: מור דין - אדריכלית מרחב הצפון בקק"ל | מדידת רעש ותכנון אקוסטי: ביצע בהתנדבות עמרי אבס.
המהנדס שלמה דנינו ז"ל היה שותף לתכנון כל הפרויקטים אשר תרם מזמנו באהבה וביצע חלק בהתנדבות וחלק במחירי עלות בלבד.
כן חשוב לי להוסיף כי לאחרונה התווסף צריף טיפולים כחלק אינטגרלי בגן גם הוא בתכנוני ובתרומה של חברת שילוח בינלאומית, והצלחתו נמדדת בכינוי לו זכה מפי צוות בית הספר "הצימר".

* חנה יפה - אדריכלית נוף בקק"ל 25 שנה ובעשור האחרון מתכננת בהתנדבות פרוייקטים למען גופים ללא מטרות רווח ותורמת שכר תכנון של פיתוח והנגשה, תסקירי סביבה לטובת מימון הקמת גנים למחלימים ומוגבלים. מובילה מאבקים סביבתיים לשימור.

חולמים יחד, מתכננים יחד, בונים יחד

סטודיו DESIGN BUILD ב"יחד בגליל" בית לאנשים מיוחדים בקיבוץ מחניים

אדר' נוף ארנה סירקיס בן ציוני ואדר' נוף יעל בר-מאור*

חולמים יחד

"אם את רוצה להיות מקצוענית אמיתית, התעלי על עצמך ועשי משהו לאחות קרעים בקהילה שלך, משהו שיעשה את החיים של אנשים עם טיפה פחות מזל ממך, קצת יותר טובים."
(שופטת בית המשפט העליון האמריקאי המנוחה רות ביידר גינסבורג. המקור באנגלית ללא הטיה מגדרית. תורגם לעברית בלשון נקבה מטעמי נוחות, אך מתייחס לכל המגדרים.)
אחד המסרים החשובים לאדריכלים ואדריכלי הנוף לעתיד, בבואנו להכשיר אנשי מקצוע, הינו שתכנון המרחב הפיסי הוא אמצעי מצוין לחיזוק חברתי ולהעצמת חברי הקהילה שלנו, שזקוקים לכך יותר מכל. מסר זה עומד בבסיס קורס המשלב סטודיו לתכנון עם סדנת בנייה, במתכונת Design - Build אשר מתקיים בפקולטה לארכיטקטורה בטכניון.
מזה מספר שנים שהאדריכלים דן פרייס ומיכל בלייכר, מעבירים את הקורס לסטודנטים לארכיטקטורה, תוך בחירת אתר בעל פוטנציאל לשמש למטרה חברתית, בשיתוף ולמען אנשי הקהילה המקומית. השנה, הייתה לנו הזכות להצטרף למסע, ולהנחות במשותף עם מיכל ועם דן את הסטודיו, במתכונת משותפת לסטודנטים לאדריכלות ולסטודנטים מהמסלול לאדריכלות נוף.

'יחד בגליל'

הסטודיו המוצג במאמר זה, נעשה בשיתוף ולמען 'יחד בגליל' - קהילה תומכת באנשים עם פיגור שכלי ומוגבלויות אחרות. הקהילה מנוהלת באמצעות עמותה הפועלת לאפשר לחברי הקהילה להתפתח ולהגשים עצמם, על בסיס כישוריהם, נטיותיהם ובחירותיהם. העמותה מפעילה הוסטל ומרכז יום טיפולי לאנשים עם צרכים מיוחדים מגוונים, ברמת תפקוד בינונית-נמוכה מכל רחבי הצפון. שתי המסגרות ממוקמות במחניים ופועלות לשילוב מירבי בקהילת הקיבוץ ובסביבה.

מתכננים יחד

במסגרת הקורס, שהתקיים בסמסטר חורף 2021-2022, הסטודנטים התבקשו לתכנן שטח של כ-1.5 דונם שנמצא בקיבוץ, לצד מבנים נוספים של עמותת 'יחד בגליל'. במקום עמדה חממה נטושה, ששימשה בעבר לפעילות חקלאית של העמותה. הקורס החל בביקור ומפגש עם מנהלת המקום ואנשי הצוות, כמו גם עם חלק מהחברים, האנשים המיוחדים המתגוררים בבית יחד, והבנה של הצרכים המדויקים המבוקשים בתהליך התכנון.
הסטודנטים החלו בסקר כללי של כל היבטי התכנון במקום, מהסביבה הגאוגרפית והפיזית, המבנה האדריכלי של הקיבוץ, החומריות המרכיבה את המבנים והמרחב הציבורי שסביב והיבטי הנגישות הנדרשים בבינוי ופיתוח במקום מסוג זה. לאחר שלב הסקר פנינו לעבודת התכנון. כל סטודנט הציג תוכנית בינוי ופיתוח למתחם. התכנון זימן אתגרים מעניינים לסטודנטים לאדריכלות ולנוף, הראשונים פחות מורגלים להתבונן בפירוט על הפיתוח והאחרונים פחות הכירו את העבודה האדריכלית. ההצעות היו שונות ומגוונות, אך למזמין היה צורך להתכנס למספר חלופות ממוקד יותר. הסטודנטים חולקו לארבע קבוצות על פי דמיון פרוגרמתי/אדריכלי בין עבודותיהם. הקבוצות כללו סטודנטים לאדריכלות ואדריכלות נוף יחד ודרשו עבודת צוות משותפת.
כל קבוצה גיבשה תוכנית שכללה הצעה למבנה החממה ולפיתוח שסביבו ולאחר הבשלת התכנון הצגנו את החלופות בבית יחד במחניים, כחלק משיתוף הציבור. המפגש היה מרגש, מעניין ומחמם לב, ארבע החלופות הוצגו בהתרגשות בידי הסטודנטים לקהל שכלל את נציגי ההורים, אנשי הצוות של בית יחד וחברי קהילת הקיבוץ.

בתהליך זה גובשה תוכנית אחת תחת הכותרת "בוסתניים", השואבת את המיטב מן החלופות שהוצגו, להמשך תכנון מפורט. התוכנית כללה חלוקה של מתחם החממה לשני חלקים עיקריים, היוצרים מדרג בין פנים וחוץ באמצעות גריד המבוסס על עמודי החממה. המרחב החיצוני התאפיין בעצי בוסתן וצמחי תועלת.
החלק המזרחי כולל שלושה חדרי עבודה, סדנאות ומחסן. החדרים מאפשרים התכנסות סביב שולחן מרכזי, אפשרות להצבת תנור קרמיקה וקיום שיעורי קדרות, חדר לגינון טיפולי וחלל לעבודה פרטנית.
החלל המערבי הינו שטח מקורה שאינו תחום בקירות ומאפשר קיום אירועים והתכנסות.
טריבונות הישיבה בחלק המערבי מגשרות על הפרשי הגובה בין גבעת הדשא שתוכננה מצפון, שמעניקה עניין למתחם ומאפשרת חווית טיול, גילוי והסתרה, במקום שהיה במקור שטוח לחלוטין. הסטודנטים הסיטו בתכנון את שביל הגישה כך שייצור שביל רציף ומתפתל מהמתחם הקיים ועד לגבעה המתוכננת. בראש הגבעה תוכנן קיר ישיבה רדיאלי שבמרכזו עץ תאנה מרשים.
התכנון כלל תוכניות מפורטות של פרטי הבניין והפיתוח, תוכנית חשמל, צמחיה וכתבי כמויות מפורטים, ממשק עם יועצים, קונסטרוקציה, חשמל ונגישות. הכל נעשה בידי הסטודנטים שעבדו בקבוצות, והתנהלו כמו צוות תכנון לכל דבר, שכלל את כל היועצים וניהול הפרויקט. לצד הכנת התוכניות צללו הסטודנטים לבדיקת הפרטים והכנתם לביצוע, לצורך כך בנו מודלים בקנה מידה של 1:1 של פרטי הבינוי והפיתוח המורכבים.
הסטודנטים לא היו רק המתכננים ומנהלי הפרויקט, לקראת סוף הסמסטר הם הפכו לקבלני הביצוע ובשלב הבנייה גם לפועלים... במעבר ממתכננים לקבלנים, הסטודנטים היו אחראים על

שיתוף ציבור

טקס הפתיחה

חצר הקיבוץ לפני השיפוץ

אחרי השיפוץ

אחרי השיפוץ

לפני השיפוץ

חישובי הכמויות, ההזמנה של כל חומרי הבניין, כולל כלי העבודה והצמחיה. חלק מתקציב הפרויקט הגיע אמנם מתקציב העמותה והטכניון אך חלק לא מבוטל מחומרי הבנייה הגיע מתרומות של חברות בנייה שונות. הסטודנטים לקחו חלק גם כאן בגיוס התרומות מחברות הבנייה, משתלות וגופים רלוונטיים.

השילוב הטוב בין אדריכלים ואדריכלי נוף בפרויקט, יצר מתחם שבו הנוף והבינוי התכנסו ליחידה אחת שלמה והרמונית. תהליך התכנון המשותף ומבחן התוצאה המרהיבה, הוכיחו והציגו לאדריכלים ואדריכלי הנוף העתידיים את היתרון העצום בעבודה משותפת.

בונים יחד

תקופת הבנייה ארכה שבועיים, תקופת זמן זו הייתה ידועה מראש וכל מהלך העבודה תוכנן בקפידה כך שניתן יהיה להוציא לפועל את התוכניות בתקופה זו. הסטודנטים ישנו בקיבוץ וחלקם אף התארחו בבתי התושבים.

הסטודנטים חולקו לצוותים, לכל צוות מונה מנהל שלמד וידע את סדר הפעולות בעבודה שבאחריותו. כולם התנסו במגוון של עבודות: בנייה בעץ במבנה החממה, בניית גביונים עבור ספסלי הישיבה ותמיכת הגבעה, עבודות טפסנות בטון ויציקת רצפות הפנים ושבילי החוץ, עבודות גינון, שתילה, צביעה ועוד.

ללא ספק ההתנסות בבנייה היא אחד היתרונות הגדולים ביותר של הקורס. הכרה מקרוב של תהליכי הבנייה, הבנת שלביות העבודה, התעמתות מול אתגרי הביצוע הגדולים ומול התכנון ולא פחות חשוב - הבנה מעמיקה של העבודה הקשה הכרוכה בביצוע התוכניות שאנו מפיקים, והערכה לאנשי המקצוע שעובדים בשטח.

לסיכום

טקס הסיום, שאליו הגיעו החברים ומשפחותיהם, אנשי צוות 'יחד בגליל', חברי הקיבוץ, התורמים, ראש המועצה האזורית וכמובן כל הסטודנטים, היה פסגה של התרגשות ולא רק בשל סיום הפרויקט.

להתבונן בחברים ובהתרגשות שלהם, לראות את השמחה והכרת התודה של בני משפחותיהם ואנשי הצוות, לראות את הפליאה על פניהם של המבקרים, המתהלכים בגן ירוק ופורח ששבועיים קודם היה שדה קוצים שבו חממה נטושה - היה מרגש לא פחות.

המאמץ הגדול שהושקע בתכנון ובבנייה, המרחב המרשים שהותרנו אחרינו, שיתוף הפעולה בין סטודנטים מכל המגזרים, לצד נתינה עצומה והיכולת לתרום מהידע והיכולת שלנו לאנשים אחרים "עם טיפה פחות מזל משלנו" כפי שאמרה השופטת רות ביידר גינסבורג, הם שהעניקו את תחושת הסיפוק, השמחה והמשמעות שליוו את הסטודנטים במהלך הסדנה ואנו תקווה שילוו אותם בעבודתם בעתיד.

מנחי הקורס: ד"ר דן פרייס, אדר' מיכל בלייכר, אדר' נוף יעל בר מאור, אדר' נוף ארנה סירקיס בן ציוני

רשימת הסטודנטים שלקחו חלק בתכנון ו/או בבנייה: ביאן אבו זאיד, סלמא אבו עוביד, נעם אדלשטיין, מאי אוסמו, שיר אחדות, רעות בלקר, לין בסול, מיה ברדנשטיין, אסתר גרשון, אסראא דיאב, סואר דבאח, סימא חאג' יחיא, לומא חאיק, מחמוד יאסין, גל ילוז, כמיליה מוסלח, תאלא מסלם, אנג'י נסראללה, פואד סלאימה, יוסף סלים, מייס סעדי, הייא סרסור, לינוי סרי, סימא פאהום, ענבר פינטו, נעם פרינטי, סופי שוקן, קרול תלחמי ושקד תמנה.

סטודנטים חונכים: ג'ומאן איוב, ג'ואן מרגיה, ראיה שחאדה.

* ארנה סירקיס בן ציוני היא אדריכלית נוף, בעלים שותפה במשרד "אב אדריכלות נוף ותכנון סביבה בע"מ"
יעל בר-מאור היא אדריכלית נוף ומעצבת אורבנית, בעלים שותפה במשרד "ברבים סטודיו לאדריכלות נוף בע"מ".

מגוון מתקנים נגישים
לגן משחקים מְשַׁלֵּב

הנגישות אצלנו היא **ערך ראשון במעלה!** אלו את ניצן מתמחה בתכנון, עיצוב והקמה של גני משחק ומתקני כושר נגישים ומשלבים. **אנו מקפידים לייצר גנים שאינם מבדלים** אלא כוללים ומשלבים **הנותנים מענה לטווח רחב של מוגבלויות, החל משלב הכניסה לפארק ועד מתקני משחק נגישים.** המתקנים שלנו מותאמים לילדים ומבוגרים כאחד ומאפשרים חווית משחק שווה ומשותפת בין כל משתמשי הגן.

כי לכולם מגיעה הזדמנות לשחק!

אלו את ניצן
עיצוב-תכנון-בניית מתקני משחק וכושר

ליווי אישי והכוונה לאדריכלים: אורי זיגרון | 054-6739103 | uri@elo-nit.co.il
אוסישקין 5, רמת השרון 4721005 | 03-5400440 | elo-nit.co.il | אלו את ניצן | elonitzan

גינת מרפא לשירות הציבור

מור נבון

השימוש בצמחי מרפא מהווה שיטת ריפוי עתיקה הנהוגה בתרבויות רבות. הצמחים, אבות אבותיהם של התרופות של היום, היו כלי עיקרי ברפואה המסורתית. מהתרבות הסינית ועד לבני המאיה, לכל תרבות קיימת מסורת ארוכת שנים של צמחי מרפא.
גם פה בארצנו, ישנה מורשת של צמחי מרפא מופלאים ושימושיים, שלפעמים לא מקבלים מספיק הערכה ופליאה. צמחים כמו רוזמרין ואזוביון, המופיעים כמעט בכל כיכר ובכל שדרה, הם בעלי איכויות רפואיות נפלאות.

במסעות לימודיי, למדתי רבות על צמחי מרפא. בין אם זה בהכשרתי כמדריכת טיולים או בהמשך כמטפלת ברפואה סינית, הרבליזם וארומתרפיה. התובנה העיקרית שלי מלימודי ומניסיוני הטיפולי, היא שצמחי מרפא מקומיים מתאימים לאדם ולמקומו, ובהרבה מהמקרים מתואמים לפתולוגיות הנפוצות באזור מסוים. בעיני, היכרות עם צמחי המרפא הארץ-ישראלים והחדרתם למודעות היומיומית של הציבור, הינה כלי עוצמתי שיכול לסייע בקידום בריאות האדם ולסייע לציבור לרכוש כלים יומיומיים לטפל בעצמו ולהטיב עם בריאותו.

מתוך רעיון זה, ובעבודתי כמנחת סדנאות בתחום נוצר שיתוף פעולה מופלא ביני לבין עיריית אשדוד (מחלקת איכות הסביבה), כחלק מפרויקט הקמת יער מאכל בהובלת חברת יערות המאכל Reforest ובתרומה של חברת אדמה אגן.
מטרת הפרויקט הייתה ליצור גינת צמחי מרפא, בה התושבים יקבלו הכשרה בסיסית כיצד ניתן להשתמש בצמחי המרפא המקומיים לטובתם וכיצד ניתן באמצעות הצמחים להכין חליטה, מרתח, טינקטורה, שמן תשרית, משחות ועוד, שבאמצעותם יוכלו לטפל בתחלואי היומיום.
בנוסף, כחלק מהקורס, התושבים תיכננו את הגינה ובחרו את השפה הצורנית, את צורת המקבצים ואת מסלול השבילים.

הקורס נפרס על פני חודשיים כמעט, ובמהלכו למדו התושבים כיצד לשלב את הצמחים ששתלו במזון שלהם, ובתוך מרקחות טבעיות שהם יכולים להכין לעצמם. כל משתתף בחר בצמח אחד או שניים וחקר עליהם, וביחד כתבנו הסברים על כל צמח והכנו שילוט לגינה שישמש את עוברי האורח ואת התושבים המתגוררים קרוב ליער מאכל, וגם כדי להעלות את המודעות.
בעקבות קורס זה, התקיימו עוד כמה מחזורים של קורסים בתחום. למרות משבר הקורונה שמדי פעם כינס אותנו לזום, הצלחנו לעשות מפגשי קפסולות שבהם הסתובבנו בגינה ולמדנו כיצד להבדיל בין הצמחים, ומה הפעילות הרפואית של כל צמח.

היה מרגש וכיף לראות איך הגינה הפכה להיות מקום מפלט לאותם תושבים, שחלקם גרים בדירות צפופות ללא גינה או בבנייני רבי קומות ללא אפשרות ממשית לגדל צמחים באדמה. הקשר שלהם לגינה והרצון העז שלהם ללמוד על צמחי מרפא היוו תמורה ענקית לעבודה.
ההתנסות הזאת לימדה אותי את החשיבות של צמחי מרפא במרחב הציבורי, והזינה את הדמיון שלי לגבי איזה עתיד נוכל ליצור בהנגשת צמחי המרפא ושיתוף הציבור בתכנון.
אוסיף ואשתף, כי באותם ימים החלום שלי להפוך לאדריכלית נוף היה בחיתוליו, ולמעשה הפרויקט תרם להתעניינותי בתחום מאחר והרגשתי חוסר בכלים בנושאים הללו. כך ניצת במוחי הרעיון ללמוד אדריכלות נוף ולקדם גינות מרפא כחלק מהצביון של הגינות הציבוריות ולפתח את תחום תכנון מרחבי הריפוי בארץ.

אפילוג

המחשבה שאדריכלי נוף יקבלו הכשרה בתחום הרפואה המשלימה וצמחי מרפא בפרט, אולי אינה ריאלית. יחד עם זאת, מטרת המאמר היא לפתח חשיבה מחוץ לקופסא, ולבחון מחדש את צמחי מרפא הארץ ישראלים ואת מיקומם בתכנון.
אולי הוספת שילוט באזורים מסוימים על צמחי המרפא ופעולתם? אולי התאמת צמחים שהארומה שלהם יכולה להועיל למרחב? או יצירת מקבצים של צמחים שיהיו שימושים לתושבים?
יש לנו כל כך הרבה מתנות, ממש ליד הבית, שיכולות לתרום לבריאות שלנו ושל הסובבים אותנו.
ברור לי שקיים חשש משימוש לא נכון בצמחים, שהרבה זמן עיכב גם אותי. אבל אם ההרדוף, בעל הפוטנציאל הממשי לעשות נזק לאדם, נמצא בשימוש כזה נרחב, איני סבורה ששתילה של זוטה וסמבוק שחור יכולים להזיק.

צילום: מור נבון

הנה כמה דברים מעניינים שאפשר לעשות עם צמחי מרפא, הכה נגישים לנו:

הכנת שמן תשרית

שמן תשרית הינו שמן בעל סגולות מרפא, המועצמות על ידי צמח המרפא בו הוא הושרה. שמן התשרית הוא בעצם שמן נשא מועצם. אתם יכולים להכין אותו מכמה צמחי מרפא שונים והוא יהווה שמן נשא לשמנים האתרים (שמנים אתרים לא מורחים ישירות על העור ולכן יש צורך בשמן שינשא אותם).

שמני הנשא המומלצים לשמן תשרית (כולם בכבישה קרה):
שמן זית: הכי כבד ובעל ריח דומיננטי. נוגד חמצון ופעילות אנטי דלקתית. לכן טוב כשמן נשא לדלקות .
שמן שקדים: דרגת כבדות בינונית, היתרון בו שהוא חסר ריח ומתאים לטיפול בכל סוגי העור.
שמן זרעי ענבים: הקליל מבין השלושה, עדין ונספג בקלות ובצורה יעילה בעור.

לאחר שבחרתם שמן נשא, הגיע הזמן לבחור צמח מרפא:
קלנדולה: מטפל באטופיק דרמטיטיס, פצעים, חתכים, כוויות .
לבנדר: עזרה ראשונה לטיפול בעור, מזין ומרפא את העור מכוויות, פצעים וחתכים, מחטא.
מרווה: אנטי דלקתית וממריצה, יכולה לשמש כבסיס למסכת שיער.
רוזמרין: דוחה כינים (בעיקר עוזר למניעה), ממריץ דם ולכן עוזר בהתחדשות התאים בקרקפת, בסיס טוב למסכת שיער.

למעשה קיימים אינסוף צמחים מדהימים שאפשר להכין מהם שמן נשא. זה פשוט, קל וכיף להכין לעצמנו, מוזיל עלויות ומחבר אותנו לצמחי מרפא ולריפוי שלנו. אפשר לקנות את הצמח יבש או לקטוף צמח מהגינה ולייבש אותו היטב. חשוב שהצמח לא יהיה רטוב על מנת שלא ייווצר שמן מעופש. כמובן, יש להכין שמן נשא מצמחים המסיסים בשמן.

הוראות הכנה:

1. מלאו צנצנת בצמח המרפא וכסו עד הסוף בשמן נשא. מומלץ שהצנצנת תהיה כהה אבל במידה ואין לכם אחת זמינה, לא נורא - ניתן לכסות בנייר עיתון את הצנצנת השקופה, כדי למנוע חדירה של קרני שמש.
2. ודאו שהצמח מכוסה כולו בשמן, ניתן להניח חלוק נחל או כל דבר אחר שישמש בתור משקולת על הצמח.
3. הדביקו מדבקה עם שם הצמח, תאריך ההכנה ותאריך יעד לסינון. הניחו את הצנצנת על אדן החלון או במקום חמים וחשוך, הנחה בתוך תא המטען של הרכב עושה עבודה נפלאה. המטרה שחום השמש יבשל בצורה איטית את צמחי המרפא ובעזרת החימום ישחררו הצמחים את סגולות המרפא שלהם אל השמן נשא.
4. נערו כל יום-יומיים את הצנצנת, תנו לצמח את אהבתכם.
5. לאחר שלושה שבועות של מיצוי איטי בחום, קחו בד סינון וסננו את החומר היבש מהשמן - והרי לכם שמן תשרית מצוין שיכול לשמש כבסיס למגוון פורמולות של שמנים אתרים או לעיסוי וטיפול באמצעות שמן התשרית עצמו.

צילום: מור נבון

הכנת חליטה לטיפול בכאבי בטן:

1 כף זוטה לבנה
1 כף אזוב מצוי
1 כף מרווה רפואית
1 כף קמומיל

הכניסו הכל לליטר מים רותחים.
חשוב לכסות את הקנקן למשך 15 דקות, כדי שהחומרים הנדיפים לא ילכו לאיבוד.
החליטה טובה ל-24 שעות מרגע הכנתה.
בקיץ - אפשר לשתות קר אחרי ההכנה הראשונית!

קול הנוף
הפודקאסט
של איגוד אדריכלי הנוף

אדריכלות נוף להחלמה

בפודקאסט "קול הנוף", הפודקאסט של איגוד אדריכלי הנוף שמטרתו לקדם את תחום אדריכלות הנוף בארץ, התארח צביקה קנוניץ, מייסד ומנכ"ל משרד "קו בנוף" ו"אקו מרחבים ברי קיימא" לשיחה כנה ומעמיקה על יכולת הריפוי של אדריכלות הנוף.
בפרק דיברנו על החשיבות של תכנון מרחבי ריפוי וכיצד אדריכלות נוף יכולה לסייע להחלמה.
בשיחה, צביקה שיתף מעבודתו המרתקת בתחום של תכנון גני מרפא הכוללת מגוון של פרויקטים בנושא ועבודת תזה בתואר שני באדריכלות נוף.
הפרק עוסק בכלים פרקטיים לתכנון מרחבי ריפוי ומפרט בהרחבה את עקרונות התכנון למרחבי ריפוי. מטרת הפרק להעניק ידע שימושי שיכול לסייע לכל מתכנן בעבודתו.

יש לכם רעיון לפרק? עבדתם על פרויקט מהפכני שתרצו לחשוף לעולם? אהבתם פרק מסוים במיוחד?
נשמח לקבל תגובות, הצעות ושאלות למייל:
kolhanof@gmail.com

להלן רשימה קצרה של צמחי מרפא ובמה הם עוזרים:

צילום: ויקימדייה

אזוב מצוי

צמח קלאסי לטיפול בבעיות עיכול ובעיות קלות במערכת הנשימה. חליטה של עליו יכולה לשמש לטיפול בכאבי בטן וצינון.

צילום: ויקימלון

אלת המסטיק

עליו ובעיקר השרף, משמשים לטיפול בבעיות עיכול. זהו צמח המטפל במגוון של זיהומים (על רקע חיידקים/ וירוסים/ פטריות). יש לו יכולת עצירת דימום והוא מעודד התחדשות רקמות.

סמבוק שחור

מיצוי במרתח של פירותיו (אכילים רק אחרי הרתחה) מייצר סירופ נפלא נגד שיעול.
נוגד אלרגיה ומפחית ליחה, צמח אנטי ויראלי מצוין.

צילום: לירון סלונר

רוזמרין

צמח ממריץ המשפר את זרימת הדם. טוב לטיפול בעייפות, דיכאון ולחץ דם נמוך (לא מתאים לאנשים עם לחץ דם גבוה), יכול לסייע לטפל בעיות קשב ובבעיות עיכול.

צילום: ישראל גלון

שיח אברהם מצוי

מיצוי בטינקטורה של הפירות מייצר את אחת התרופות הטובות ביותר לאיזון הורמונלי אצל נשים. מטפל בבעיות של המערכת הגינקולוגית.

לבנדר

צמח בטוח ושימושי, עליו ופרחיו יכולים לשמש לחליטה. צמח מרגיע מעולה, עובד בעיקר על מערכת העצבים ומערכת העיכול. בעל תכונות ריפוי והרגעה לבעיות עור ומשמש כטיפול עזרה ראשונה לחיטוי פצעים שטחיים.

התוכן בדף זה משמש לצרכי מידע בלבד והוא אינו משמש כעצה רפואית או תחליף להתייעצות/טיפול עם מומחה/רופא. נשים בהריון, מניקות, אנשים הסובלים ממחלות כרוניות ו/או הנוטלים תרופות יש להיוועץ ברופא או בעל מקצוע בטרם צריכה/שימוש.

ולפמן חוגגת

100

שנות מצויינות

ולפמן
תעשיות בע"מ
מאז 1923

ירוק בעיר
צל • נוף • סביבה

מרכז דוד, הוד השרון.
תכנון: דאובר אדריכלים
פיתוח: ד"ר גולן אדריכלות נוף

ריצוף יוקרתי זה מיוצר בשיטת

ASCENSO - Super Clean

ייצור מיוחד של אריחים יוקרתיים, המאפשר ניקוי מהיר וקל

אריחי תמנע ASCENSO מלוטש

- ספיגה נמוכה
- ניתן לניקוי בקלות רבה
- עמידות גבוהה לשחיקה
- מתאים לריצוף בתנאים אגרסיביים, כמו אזורי קרבה לים, מרכזי קניות וכו'
- מקדם החלקה R13 / R11

אדנית

אדנית ומושב

אדנית ושולחן

ירוק בעיר-מערכת שתילה מודולארית מותאמת לעצים גדולים

"ירוק בעיר" מיועדת למקומות בהם לא ניתן לספק לעצים את בית הגידול הנדרש, כמו: גגות של חניונים, רחבות כניסה למבני ציבור ומגורים ובכיכרות מרוצפות. המערכת משלבת ספסלים ומשטחי שהייה שונים והינה כלי לתכנון פיתוח עירוני.

www.wolfman-ind.co.il
לפרטים: 04-6611439

ולפמן
תעשיות בע"מ
מאז 1923

עמותת פעולה עם מתנדבים בפארק לקוי ראיה ביער בן שמן. צילום: בלה נודלמן

הדברים הקטנים שעושים את ההבדל - נגישות לכל ביערות הקרן הקימת לישראל

אדר' נוף בלה נודלמן*

היערות והשטחים הפתוחים הם נכס תרבותי-רוחני, המאפשר לאדם לצאת למרחבים הפתוחים, להתנתק מחיי היומיום, להיפגש, אם זה לפעילות פנאי ונופש, לפיקניק, לטיול רגלי או לטיול רכוב או פשוט לשבת מול הנוף. מחקרים שנעשו הן בארץ והן בעולם הצביעו על הקשר שבין בריאות נפשית ופיזית לבין הפחתת הלחץ הנפשי, עלייה ברגשות חיוביים ובתחושת האושר והשלווה, והתרומה הרבה שיש לשהייה בטבע בכלל וביערות ספרט על האדם[1].

יערות הקק"ל משמשים כאתרי בילוי פנאי ונופש וזוכים למיליוני מבקרים מדי שנה. הביקוש לביקור ביערות נמצא במגמת עלייה מתמדת, בשל הצורך הגובר לפעילות באתרי טבע והגידול המתמיד באוכלוסייה.

עבור רובנו, לצאת מהבית, ללכת או לרכוב ליער, הם מעשים יום-יומיים ומובנים מאליהם, אבל עבור אנשים עם מוגבלויות, כל מדרגת אבן קטנה, מעבר צר ומסולע או מדרון, מהווים מכשול. לעתים, עצם החשש של אנשים אלה לצאת למרחב פתוח עם מאפיינים "טבעיים ופראיים", מהווה חסם ואתגר בפני עצמו. מחקרים מראים שעבור אוכלוסייה זו קיימת חשיבות והשפעה חיובית רבה בקשר הבלתי אמצעי עם הטבע, ויחד עם זאת תדירות הביקורים ביערות נמוך ביחס לאוכלוסיות אחרות[2].

שידרוג וחידוש פארק לקוי ראיה ביער בן שמן. צילום: בלה נודלמן

הקרן הקיימת לישראל הינה חל"צ (חברה לתועלת הציבור) והגוף הרשמי במדינה האמון על ניהול היערות. תחום ההנגשה הינו חלק בלתי נפרד מהעשייה היומיומית וה-DNA של הארגון מזה שנים. בשנות ה-90, החל מהלך רחב היקף של פתיחת היערות לציבור. מאז הובילה קק"ל והייתה החלוצה בתחום ההנגשה של השטחים הפתוחים, עוד לפני כניסת החוק ותקנות השוויון לאנשים עם מוגבלות לתוקף ב-1998, מתוך תפיסה שהיערות פתוחים לכולם ולכל אחד יש את הזכות ליהנות מהטבע.

[1] מחקר - השפעה היערות והשטחים הפתוחים על בריאות הגוף והנפש והמבקרים בהם, ק.ק. מינץ, א.אילון, א.נתן, צ.עשת. א. קראבני - אגף הייעור קק"ל 2021

[2] כנ"ל

יער קהילתי רמות, סקיצות להנגשה וחיבור היער לגן הקיפוד. בלה נודלמן

יער קהילתי רמות, לפני ביצוע. צילום: בלה נודלמן

יער קהילתי רמות, אחרי - עדין בשלבי ביצוע. צילום: בלה נודלמן

השאיפה היא לנגישות אוניברסלית, כלומר אנו מעצבים את האתרים שלנו לא רק עבור אנשים עם מוגבלות, אלא גם עבור כל המבקרים שיש להם צרכים ייחודיים לפעילות במרחב הפתוח, כגון משפחות עם ילדים קטנים או קשישים, תוך תפיסה שתכנון הנגזר מאופי השטח ומיכולת התחזוקה מאפשר את הגישה לטבע ללא צורך בעלויות גבוהות או בפיתוח מורכב ויקר.
מתוך האמונה שהשטחים הפתוחים הם נחלת הכלל ולכולם צריכה להיות אפשרות ליהנות מהטבע ולחוות אותו, משקיעה הקק"ל משאבים רבים בפיתוח היער לטובת הציבור, הן בתכנון ארוך טווח והן בביצוע ותקצוב פרויקטים שונים.
בניגוד לאתרים עירוניים, הפיתוח בשטחים טבעיים נעשה ברובו בגישה מינימליסטית, צנועה ופשוטה ככל הניתן, שמטרתה לאפשר טיול ובילוי בטבע ברמת נוחות סבירה, עם זיקה וכבוד מירביים לערכי המקום ותחזוקה קלה ונוחה.

כחלק מהחשיבה התכנונית, אנו נדרשים לצאת מן הקופסה ולמצוא את האיזון הדק והעדין בין שימור אופי השטח ומאפייניו הטבעיים ובין השאיפה והרצון להנגיש את האתר במקסימום לכלל האוכלוסייה תוך עמידה בכל התקנים ודרישות החוק.
בתחום הנגישות לאתרי טבע ושטחים פתוחים, קבע החוק תקנים ותקנות ספציפיים לנושא חשוב זה. הקק"ל הייתה שותפה ליצירת תקנים שמותאמים לאופי הפיתוח הרצוי באתרים בעלי מאפיינים טבעיים כגון אתרי עתיקות, טופוגרפיה ומסלע, אתרים עם רגישות נופית גבוהה ועוד. נעשה שיתוף לגבי תכנון היערות עם קבוצות מיקוד של אנשים עם מוגבלות בסיורים משותפים ובחינת הצרכים שלהם, על מנת לנסות להבין מה החוויה הרצויה בשטח פתוח לעומת העיר או פארק עירוני, דבר שהוביל ליצירת התקנים הייחודים המאפשרים גמישות תכנונית מסוימת.

כחלק מדרישות החוק והעשייה בתחום הנגשת היערות לציבור, קק"ל הכינה וקידמה תוכנית עבודה רב שנתית 2011-2018, שבמסגרתה הונגשו והותאמו מעל 300 אתרים ביערות עם דגש על חוויה בחיק הטבע ושימור רוח המקום.

בראייה לטווח ארוך, קק"ל מקדמת תוכניות אב, כמו תוכנית האב הארצית לאופניים שהוכנה ע"י משרד טוך-סרגוסי (2018) בצוות משותף עם אנשי קק"ל. אחת המטרות המרכזיות של התוכנית היא חיבור הקהילות המקומיות ליערות - התוכנית קבעה עקרון תכנוני לפיו לפחות שביל אופניים אחד בכל מכלול רכיבה יערני יהיה מונגש.

היבטי הנגישות מוטמעים מרמת תוכניות האב, דרך תוכניות הפיתוח המפורטות הנערכות לכל יער ותוכניות יער וממשק. בכל אלו מוגדרים עקרונות תכנון למכלולי פנאי ונופש הנותנים את המענה המיטבי לניהול הקהל בראייה לטווח ארוך, לרבות הנגשה.
הביצוע מובטח בתוכנית חומש ייעודית לנושא ההנגשה בנוסף לדרישות החוק.

מרכיבי הפיתוח ועקרונות התכנון לפיהם אנחנו עובדים הינם פרקטיים וממוקדים מאד ליכולת התחזוקה ואופי האתר, בשאיפה ליצר שפה אחידה ומשתלבת, ולהימנע מפרטים מורכבים המקשים על התחזוקה: תכנון פשוט, מינימליסטי, שאינו מתחרה עם האתר ואופיו.

התכנון צריך לאפשר גישה מאזור החנייה לאתר המרכזי, כולל פינות פיקניק מותאמות לאנשים עם מוגבלות. בעיצוב האלמנטים אנו נמנעים ממדרגות וממכשולים בדרך הנגישה, תוך שילוב עם היער ואיכויות הנוף שלו.
אנו מנסים לייצר שבילים מתפתלים בטבעיות, בשיפועים של עד 8%, כולל התקנת מעקות יד במידת הצורך, ומציאת פתרונות אחרים על מנת למנוע עומס ויזואלי.
השבילים המונגשים ביערות הם בעיקר שבילי אספלט או בטון, בשילוב עם אבן טבעית וריצוף אבן מנוסרת בצורה פראית בעיבוד עדין. השימוש באבן לריצוף הוא מאתגר בשל הרצון לאפשר גישה נוחה מחד ולשמור על אופי הפראי של השטח מאידך.
המנסרה ויחידת הביצוע של קק"ל מתמחות בביצוע בשטחים פתוחים ומייצרות מזה שנים אלמנטים יערניים ייחודיים, כגון ריהוט המותאם לנגישות, שולחנות קק"ל, ספסלים, מתקני מנגל, מעגלי מדורה מונגשים ועוד.

קבוצת מיקוד יער בן שמן פארק לקוי הראיה וביער חרובית. צילום: יחיאל כהן צולם בתחילת שנות ה-2000

ספסלי עץ המשתלבים עם קיר אבן, יצור מנסרת אשתאול - פרויקט נחל השופט. צילום: בלה נודלמן

טקס יום הזיכרון הממלכתי באתר גולי האש ביער הקדושים - מאפשרת השתתפות שוויונית לכולם בטקס החשוב. צילום: בלה נודלמן

אתר אנדרטת מגילות האש לזכר השואה ביער הקדושים - לפני ביצוע. צילום: בלה נודלמן

במבט לאחור ועם הפנים קדימה, ברוב האתרים שקק"ל פיתחה, כגון מרכזי המידע ומצפורי הנוף, יש התאמה לאנשים עם מוגבלות והיד עוד נטויה. אין זה מובן מאליו, היות וניהול שטחים פתוחים אשר ניתן לבקר בהם בכל ימות השנה ושעות היממה ללא תשלום הוא אתגר משמעותי על כל המשתמע מכך, עם התמודדות בגידול המתמיד של קהל המבקרים, שינוי ועדכון התקנים והוונדליזם הקשה שאנו חווים ביערותינו.

אציין כמה פרויקטים כדוגמה לנאמר לעיל אשר קידמתי או תכננתי כאדריכלית מרחב מרכז, וכמובן שגם בכל המרחבים האחרים בקק"ל העשייה בתחום זה רבה.

אתר נחל השופט - תוכנן לפני כעשרים שנה כאתר דגל נגיש ע"י אדר' נוף חנה לבנה. קולט קרוב למיליון מבקרים בשנה ונשחק מאד. עובר בימים אלו שדרוג ומתיחת פנים, בתכנון משרד דוד אלחנתי בצוות משותף עם מחלקת התכנון ואזור מנשה שרון קק"ל.

יער קהילתי רמות אלון ירושלים - חיבור הקהילה המקומית ליער, תכנון ק.ס.ם אדריכלים בשיתוף מחלקת תכנון ואזור ההר קק"ל.

יער קהילתי שוהם - הנגשת אתר חורבת תנשמת, תכנון בלה נודלמן ואזור החוף, קק"ל.

מרכז ארבורטום אילנות - תוכנן ע"י אדר' נוף צופיה רוזנר. זכה בשנת 2015 בפרס הנגישות מטעם עמותת נגישות ישראל.

פארק לקויי ראייה ביער בן שמן - פארק שקם ביוזמת קק"ל בשיתוף עמותת פעולה. הפרויקט שודרג לאחרונה ועוצב מחדש תוך שימת דגש על חשיבות הנגשתו לאנשים עם לקות ראייה. תוכנן ע"י אדר' נוף צופיה רוזנר והשדרוג בפועל לווה ע"י מחלקת התכנון ואזור החוף, קק"ל.

כחלק מהעבודה וההכשרה המקצועית שלי, זכיתי להוביל ולהנחות את הצוותים המקצועיים בתכנון היערות למבקרים ובין היתר בתחום תכנון הנגישות, יחד עם שותפיי בארגון - יערנים, רכזי קהל, יחידת הביצוע ועוד.
באופן אישי העיסוק בתחום זה, בין יתר הדברים, נותן לי תחושת שליחות, משמעות וערך מוסף לעבודה ולעשייה - גם אם בסופו של דבר התוצר הוא נגיעות קטנות, קצת שבילים כמה ספסלים וכמה סלעים - זה כל הסיפור.

מעגל מדורה מונגש ביער הקדושים -אתר יהדות תימן - המעגל מאפשר לשבת בקבוצה להדרכה או מסביב למדורה. ביצוע: יח' הביצוע. קק"ל מרחב מרכז

* בלה נודלמן, אדריכלית נוף תואר ראשון מהטכניון, תואר שני בעיצוב עירוני מבצלאל ומורשת נגישות מתו"ס מאוניברסיטת אריאל. אדריכלית מרחב מרכז קק"ל

ספיידר של קאבריט מצל ובגדול

ספיידר היא הסדרה המובילה לקיץ 2022 בבתי ספר ברחבי הארץ ובתל אביב

- לסדרה שלל דגמים שנותנים מענה להצללה לשטחים גדולים ללא צורך בעמודי אמצע
- סדרת ספיידר מאפשרת מפתחי ענק המוגנים מהשמש.

חברת קאבריט משתמשת בטכנולוגיה ייחודית ומהפכנית שפותחה ע"י המחלקה למחקר ופיתוח של **COVERIT** בשיתוף עם סלבה פלוטקין ממשרד "אסף הנדסה". הסדרה מיוצרת מאריג קאבריט משופר בעל תקן אש 5093 של מכון התקנים העונה לדרישות משרד החינוך ואגף הכבאות הארצי.
אריג קאבריט משופר מספק צל מינימום 90%-93% לפי תקן ישראלי 748 ומסנני קרינת **UV** מינימום 92%-93% לפי תקן ישראלי 748

יתרונות נוספים של סדרת הספיידר

ניתן לקבל במבחר צבעים לאריגים בעלי תקן אש • מספקת צל רב • מפתחים גדולים ללא שימוש בעמודי אמצע • עמידות לאורך שנים • חיסכון בעלויות תחזוקה - (פתיחה וסגירה)

Coverit

רחוב הבונים 15 קרית גת | טל: 077-7572023
sales@coverit.co.il | www.coverit.co.il

בית של חולים? מיזוג מרחבים מבריאים ומקיימים בסביבה עירונית מתחדשת

אדר' נוף הגר רוטברד*

רישום ותמונות מודל רעיוני המשלבים קפסולות תרופות

סכמה קמפוס-סביבה

מסיפור אישי לסוגייה חברתית אוניברסלית

"לפני שנים אחדות התאוששתי בבית החולים מניתוח חירום שקרע אותי בחטף ובאכזריות מתוך חיי. לקראת סוף האשפוז, כשכבר יכולתי, הבטתי בשוכבי במיטה דרך החלון. הנוף של הכרמל תמיד יפהפה, גם כשהוא נשקף מבעד חלון אטום וגדר של בית חולים. למטה, מתחת לרכס, ראיתי את האנשים המהלכים, בממלכה האחרת. וכמהתי לשוב ולהיות שם. לקבל בחזרה את הדרכון הבריא שלי. אבל גם הבנתי, שוב, שזוהי אשליה שנוח לאזרחים הבריאים להחזיק בה ולהרחיק את נתיני ממלכת החולים אל הבניין הגדול, שממנו במקרה הטוב הם יכולים רק להשקיף החוצה. שכן ידעתי, שוב ובחריפות, שהדרכון הבריא לעולם זמני הוא. למעשה, כולנו מחזיקים כל הזמן באזרחות כפולה שבכל רגע; בחיינו השבירים כל-כך יכולים להתנפץ לרסיסים. לו היינו כולנו מפנימים באמת את התובנה הזאת, היו גם בתוך הבניין הזה ובתוך ממלכת החולים שהוא מסמל, הרבה יותר אנושיות וחמלה". ד"ר נעמה כרמי.

בחירת הנושא לפרויקט הגמר שלי, במסגרת לימודי אדריכלות נוף בטכניון, נבעה באופן טבעי מחוויה אישית בחיי. בתקופת הלימודים נאלצתי לשהות זמן ממושך בבתי חולים, כשאני מלווה את אבא שלי בטיפולים רפואיים. המעברים ממסדרונות בתי חולים - לבנים, קרים ואנונימיים - אל המרחב העירוני, הצבעוני והתוסס הפכו לשגרת חיי והביאו אותי לבחור בהם כנושא לפרויקט. בכתביו, מתאר מישל פוקו את בית החולים כעוד אחד מבתי כלא מודרניים. הוא מסביר שהמערכת הממוסדת מבטלת את האינדיבידואל עם כניסתו פנימה. בדומה לבתי

המנוי המשולב

לעוסקים בתחום הגינון והנוף בישראל

אדריכלות נוף

ביטאון האיגוד הישראלי של אדריכלי נוף

הביטאון המיקצועי של איגוד אדריכלי נוף בישראל

יוצא לאור 4 פעמים בשנה

מכיל כתבות על פרויקטים, מדורי אקטואליה ומידע חדשני מהתחום בארץ ובעולם

פפירוס

המגזין הישראלי לגינון ועיצוב

המגזין שמוביל את ענף הגינון בישראל

יוצא לאור 6 פעמים בשנה

מכיל כתבות צבע על צמחים, גינות ונוף, מדריך עונתי לטיפול בגן ומידע על צמחים חדשים ואירועים בענף!

וקבלו 10 גיליונות מרתקים בשנה!

ניתן להצטרף כמנויים באתר הישראלי לגינון www.papirusgan.co.il

למידע נוסף ולהצטרפות: נובל גרין בע"מ טל: 03-5467485, papirusgan@gmail.com

כלא, הלבוש והרקע ממנו הגעת נמחקים בין רגע וזהותך מצטמצמת להיותך מטופל. הגיאומטריות הנוקשה של החללים, כמו גם התאורה, מערכות המיזוג והצבעוניות המלאכותית משקפים את הסדר והארגון הנחוצים במקום רגשי שכזה, וכל שנותר הוא הליכה עיוורת בטור במסדרון מוארך לעבר תוצאות הרופאים. פוקו מכנה זאת 'שליטה חברתית' המרדדת ומצמצמת את עולמנו לשתי קבוצות - 'חולים' ו'בריאים' (פוקו, 1975). בפרויקט הגמר שלי התמקדתי בבית החולים שיבא, תל השומר. מטרתי היתה: טשטוש הגבולות הדיכוטומיים שעליהם הצביע פוקו כסוגייה חברתית ושאותם חוויתי גם אני בסיפורי האישי. הפרויקט שואף למצוא אלטרנטיבה מבריאה ומקיימת שתאתגר את תדמית בית החולים ותסייע למטופלים ובני משפחותיהם במעברים החדים מן העולם ה"בריא" אל תוך חדרי הטיפולים ובחזרה, תוך הצגת פתרונות בשלושה ממשקים המציגים קני מידה שונים של סוגייה זו.

ממרפאה קטנה על הגבעה לעיר בריאות

סיפורו של בית החולים מתחיל ממבנה מרפאה קטן אשר הוקם בשנת 1941 על גבעה בשטח משפחת ליטווינסקי. שטחי המשפחה השתרעו במיקום אסטרטגי בין הכפרים הערביים חיריקה,

בית חולים שיב"א

חירייה וסלמה, ולכן נקנו על ידי הבריטים ב-1941, בתקופת המנדט. הבריטים הקימו 95 צריפי מרפאה מוארכים ולהם גג מעוגל, חלקם עומדים עד היום במרחבי קמפוס תל השומר.

לאחר כיבוש תל השומר במלחמת העצמאות, מונה ד"ר חיים שיבא למנהל ביה"ח, אשר ראה בו מפעל ציוני. שיבא הביא לעלייתם של רופאים רבים ומוכשרים ארצה, לביה"ח הצנוע. ב-1957, ביה"ח הצבאי הפך לבי"ח אזרחי ואושרה לו תוכנית אב אשר מעולם לא בוצעה. אחת הסיבות לכך היא התנגדותו של שיבא למבנים ראוותניים ויקרים. שיבא כינה בחיבה את מבני ביה"ח "אֲוִרוֹת תֵּל הַשָּׁוָוֹר" ולא שש להחליפם. לכן, התרחבות ביה"ח נעשתה במהלך השנים ללא תוכנית כללית רחבה אלא לפי צרכי השעה שהתעוררו.

בתקופת 'פוסט שיבא' התרחב בית החולים. מחלקות רבות נוספו לו והתפרשו על מאות דונמי הקמפוס. הצריפים הקטנים והמדשאות הרחבות הוחלפו במבנים ברוטליסטיים, ולצידם חניוני אספלט.

הדמייה מבנה-חוץ

חתך מבנה-חוץ

סביב בית החולים קמו היישובים קריית קריניצי, כפר אז"ר, רמת אפעל, בעלי אופי כפרי פרברי. מיקומו המרכזי בבקעת אונו תחת עיריית רמת גן, הביאה לתוכניות נרחבות להתפתחות עירונית על חשבון השטחים החקלאיים המקיפים אותו. תוכניות המייעדות 35,000 יח"ד ו-3,000 ד' שטחי מסחר ממשיכים את התפתחות בית החולים והפיכתו למרכז רפואי בלב הארץ ובמרחב עירוני מתפתח ומצטופף. תוכניות אלו מעלות שאלות כמו האם בית החולים צריך להתחבר לתוכניות עירוניות אלו? ומהי סביבה מרפאת בשנת 2048? (מתוך ארכיון שיבא).

ממשק מערכתי רפואה-סביבה

הממשק הראשון לבחינת מענה לסוגיות אלו ברמה הסביבתית-מערכתית הינו רפואה-סביבה. הממשק מציע השתלבות במרחב העירוני המתחדש מבחינה תחבורתית, תדמיתית ואקולוגית.

הפעולה שמציעה תוכנית האב היא חיבור מערכת התנועה של הקמפוס והמרחב הקיים והעתידי שסביבו. כיום הקמפוס מתנהל כבועה מנותקת המוקפת שטחים חקלאיים ובסיס צבאי. מערכת התנועה בפנים הקמפוס מאופיינת בקצוות סגורים והתנועה מוטה באופן מובהק לטובת כלי רכב פרטיים וגישתם נפסקת עם הגעתם למחלקה.

חיבור לתוכניות העתידיות עשוי לשנות את מאזן הכוחות ולהתחבר לרשת תנועה עירונית מגוונת.

פעולה נוספת היא חיבור למערכת האקולוגית הקיימת בקמפוס. בית גידול המאופיין קרקעות חמרה - בית גידול נדיר וייחודי בארץ. ברחבי הקמפוס קיימות שלוש שמורות טבע (סקר הטבע העירוני של רמת גן, 2014) בהן נצפו כ-200 מיני צומח ובעלי חיים. למרחב פוטנציאל בשיקום בתי גידול מקומיים ויצירת קישורים בין אלו הקיימים לחיזוק המערכת הטבעית. כיום, 70% משטח הקמפוס מאופיין במשטחי אספלט, אשר אינו מאפשר חילחול ושימוש חוזר במי נגר וכן, מהווה

מחלקה - גן

הדמייה מחלקה - גן

נספח נוף תכנית אב שיבא -2045. סטודיו אורבנוף

נתק לבתי גידול ואי חום עירוני. הסבת שטחים אלו לשטחים פתוחים מחלחלים תאפשר שיקום ו'הבראה' ברמה המערכתית.

ממשק מבנה-חוץ

ממשק זה בוחן את המפגשים החדשים הנוצרים בין הקמפוס לשכונות ולפרוגרמות העתידיות. בפרויקט הגמר התמקדתי במפגש הגבול הדרומי של הקמפוס עם מסוף האוטובוסים המתוכנן מדרום לו. בחלקו הדרומי של הקמפוס גן גדול הכולל מדשאות, עצים בוגרים ובריכה לאיגום מים. מסוף האוטובוסים, המתוכנן במפלס הנמוך ב-10 מ' ממפלס הגן בקמפוס הרפואי, מאפשר ניצול האתגר המפלסי להשמשת הגג להמשך הגן וגישור מפלסי דרך המבנה. החתך מציג בריכת חורף משותפת שתשתיתה קיימת בצמוד למכון הלב. סביב הבריכה ייפגשו מבקרי ומאושפזי בית החולים אך גם המבקרים העתידיים של ההאב התחבורתי. מראה הבריכה המתמלאת והמתרוקנת בהתאם לעונות השנה, עשוי להפוך לפיסת טבע משותפת עבור מאושפז ועובד יוממי החולפים באותו גן פתוח ומחבר.

ממשק מחלקה-גן

הממשק האחרון שנבחן בפרויקט הוא מחלקה-גן. התמקדות בחוויית 15,000 המבקרים מדי יום במחלקות ויצירת חללי ביניים באופן מכיל ומרוכך עד כדי טשטוש המושגים חוץ-פנים ובריא-חולה. הפרויקט מציע חלופה לחדרי ההמתנה הנוקשים - מסדרונות וחללי חוץ המרככים את חוויית הטיפול על ידי צמחיה, צבע וצורניות מרוככת. ערכתי חתכים המבקשים לייצר קשרים וחיבורים חדשים, ניצול החזית החמישית הנצפית ממגדל האישפוז ועוד. התמקדתי במבנה המיון האייקוני שתוכנן ע"י אדר' משה זרחי ויעקב רכטר ושימוש בפרט העמוד הייחודי בחוץ המבנה כאלמנט קירוי המבקש ליצור טשטוש בין פנים-חוץ, לשם ריכוך חוויות המטופלים.

מה הלאה?

בקיץ 2019, מייד בתום לימודי ובהמשך לפרויקט גמר זה, הצטרפתי למשרדו של אדר' ליאור לווינגר "אורבנוף", אשר מוביל את פרויקט ההתחדשות של ביה"ח שיבא. באופן טבעי הצטרפתי לפרויקט ובמסגרתו ניתנה לי הזדמנות פז לחבר בין התיאוריה והפרקטיקה.

כחצי שנה לאחר מכן, בתחילת מרץ 2020 הגיעה הקורונה. הסיפור האישי שלי הפך לסיפור קולקטיבי, חוצה יבשות, גילאים ומעמדות. כל אדם החזיק ב"אזרחות כפולה" כפי שהיטיבה להגדיר ד"ר כרמי במבוא למאמר זה. הבית הפרטי הפך ל"בית כלא" כלשונו של פוקו. כולם החלו לחוש על בשרם את המתחים הדיאלקטיים: מבנה-חוץ, חולה-בריא, בידוד-חופש. השאלות המרכזיות בהן עסקתי הפכו לנחלת הכלל: מהי סביבה מבריאה בעידן משתנה ומצטופף? מהו תפקיד הנוף בסביבה זו? כיצד ניתן להקל ולחמול על מי שנגזרו עליו התנתקות והסתגרות?

פרויקט הגמר התיאורטי איפשר חלום על מרחבים מבריאים ללא מגבלות. החוויה המקצועית איפשרה מימוש של חלום אם כי במסגרת של אילוצים ואתגרים - אילוצי מציאות. המפגש בעבודה של משרד 'אורבנוף' עם חזון בית החולים והרצון לפתוח את גבולותיו הביאה לאתגרי המציאות לחלחל לאותו חלום. מורכבות התכנון במרחב חירום הדורש מיטות אשפוז (לפעמים על חשבון פיתוח הנוף), גישה בכלי רכב עד דלת המחלקה לנכים ובעלי מוגבלות, ומחשבות יצירתיות על רחבות אמבולנסים ומסעות מרוצפות, פרוגרמות חיצוניות שמעוניינות להתחבר לבית חולים ועוד.

העבודה במשרד כוללת גם היא (כמו בפרויקט התיאורטי) תכנון בקני מידה שונים - מתוכנית אב חזונית 2045 לבית החולים ועד ביצוע גני מרפא למחלקות חדשות שקמות בקמפוס.

חשיבות חללי החוץ במסדרונות הצפופים, הצורך בירק ופינות ישיבה אינטימיות המהוות אלטרנטיבה לחדרי ההמתנה הקשים, גובשו לשפה ייחודית של המשרד והתפתחו לחוברת שפת רחוב.

כמו כן, המשרד קידם תוכנית שבוצעה לנטיעת כ-800 עצים לחיזוק המיקרו-אקלים וחוויית ההליכות בקמפוס.

לסיכום ניתן לומר שבשלוש השנים האחרונות נראה שכל אדם נפגש כך או אחרת עם עולם הרפואה. מושגים במו 'ביופיליה' (אוהמן 1986) הופכים מוחשיים יותר מתמיד ואנו מכירים בצורך האנושי במרחב פתוח, ירוק ומבריא. הגבולות המוחלטים הולכים ומטשטשים יותר ויותר ואנו נדרשים לנוע בגמישות בין מרחבים ולהשתמש בדרכון הכפול שלנו.

* אדריכלית נוף הגר רוטברד בוגרת תואר ראשון בטכניון שנת 2019. עובדת היום במשרד אורבנוף של אדריכל נוף ליאור לווינגר.

רדימיקס

ציפוי כורכרי
כשטכנולוגיה וטבע נפגשים

ציפוי כורכרי לקירות בגוון טבעי

ציפוי כורכרי ליציקות, רצפות ושבילים

ציפוי כורכרי לקירות בגוונים

ציפוי כורכרי בהתזה

חסכון ניכר בעלויות בהשוואה לחיפויים קשיחים אחרים

מחליף את מערכת הטיח / ריצוף באלמנט

קל ונוח ליישום

החומר מסופק מוכן לשימוש

למידע נוסף ולהזמנות חייגו: 6167*

לצפייה ולהורדת קטלוג ממוחשב: www.readymix.co.il

מכון התקנים הישראלי
התקן הישראלי ת"י 1920 חלק 1

מכון התקנים הישראלי
ISO 9001

המוצר עומד בדרישות תו תקן ישראלי (ת"י) 1920, חלק 1

משבר אקלים וסביבה – נופים מקומיים

LandBasics

בהנחיית: אדר׳ נוף מתניה ז״ק, אדר׳ נוף עליזה ברוידא, אדר׳ נוף איזבלה לוי
תמיכת מחקר פרויקט: ד״ר שירה וילקוף

נקודת המוצא של הסטודיו היא כי אדריכל הנוף הינו דמות מפתח בהתמודדות עם הסוגיות המרחביות הקריטיות לתקופה. הסטודיו מיישם גישה של עיצוב מבוסס מחקר; מניסוח סוגיה למיפוי רב מימדי של הביטויים המרחביים שלה בנוף ודיון ביקורתי באופן בו מתהווה המרחב בפועל. כך, מזהים הסטודנטים טריטוריות חדשות לפעולה.

פרויקטי הגמר באדריכלות נוף עסקו השנה בתופעות המרחביות הקשורות למשבר האקלימי והסביבתי, ואל מול המשך פיתוח והצטופפות המרחב הישראלי, אתגרים גיאו-פוליטיים ואתנו-לאומיים מתמשכים.

התמקדנו בהיבטים המקומיים והאזוריים של המשבר הגלובלי, ולאופנים בהם אדריכלות הנוף נדרשת להתמודדות עם האתגרים המתרחשים לנגד עינינו ואשר צפויים להתגבר. שאלנו לדוגמה; מה תפקידיו של המרחב הציבורי, תכנון ועיצוב הנוף במרחב העירוני בעתיד ובשאיפה לעמידות וחוסן עירוני? כיצד שטחים פתוחים עשויים למתן השפעות שליליות צפויות, ולשחק תפקיד חשוב בשיקום מערכות אקולוגיות? כיצד פיתוחים טכנולוגיים מסוימים רלוונטיים לתהליכי תכנון, עיצוב וייצוג הנוף? מהן סביבות חיים מקיימות ומיטיבות? אלו היבטים באדריכלות הנוף ניתן לשכלל ולפתח / להעצים / לשכפל (וכו׳) לתחומים אחרים?

תרחישי עתיד מחייבים קריאה חדשה של המרחב, יחד עם תיעדוף וסט פעולות שהן מעבר להיררכיות ותפיסות עולם הקיימות, אלה שהובילו אותנו למצב כפי שהוא כיום. זאת במטרה ליצור סביבות חיים רב-תפקודיות, הקושרות יחד את החוויתי והפואטי יחד עם האקולוגי והסביבתי, החברתי והפוליטי.

עמק השווה
איזון בין צרכי השימור והפיתוח במרחב החקלאי המסורתי של בקעת בית נטופה.

עדן אבו יונס

בנוי לתלפיות
מודל לעירוניות מיטיבה בעיקון משבר האקלים בשכונת שוק תלפיות.

עדי דיליאן

Less is More
תכנון גמיש למיתון מדבור נופי הלס במרחב וואדי פטיש.

אדווה מנור

עכו בראייה אחרת
תכנון בשכונת ברבור תוך העצמת הקהילה והאיכויות הנופיות.

עולא עוטר

אגן הנעלם
העיר, הנחל והשטחים הפתוחים במעלה אגן החילזון.

אבישי סלומון

תקווה מתחדשת
התמודדות עם בעיית ההצפות במרקם עירוני וותיק.

עדן מוסרי

ממטמנה למטמון
טיפול במטמנות הפסולת המעורבת לאחר סגירתן והשבתן למרחב הציבורי.

גל זאב

שביל איתן
תכנון אסטרטגי להתמודדות עם שריפות הענק בהרי ירושלים.

גלי ורדי

Re-Defining the Good Life
Sustainable living in Haifa's Waterfront.

Maya Cohen

Designing Water in Ashdod
Harnessing floods to mitigate water stress.

Miriam Sankovsky

Seeing the Sea
Creating a resilient coastline in Netanya.

Noa Weinberger

Beat the Heat
Designing a framework for climate-resilient Beersheba.

Amit Seren

לצאת אל החיץ
התמודדות מקומית עם סכנת שריפה ביישוב מוקף חורש.

רן זגגי

בשורת נצרת
פיתוח עירוני תוך שימור איכויות היסטוריות בעיר.

שהאד אבו אחמד

אנרגיה מתחלפת
שינוי מרחבי בעידן פוסט פחם.

שאול רובין

העיקר בשוליים
השבת שדות לטבע כחלק מחיזוק מעברים אקולוגיים בשולי הערים.

עירית געתון

Re-Fill
Revitalization strategy for the Zalmon stream & the Kinneret shoreline.

Yuval Ophir

Disappearing Habitats
Rediscovering and Restoring Saadia Creek.

Tal Shulman

The new stream's mouth

Re-Fill

Revitalization strategy for Zalmon stream & Sea of Galilee shoreline

Instructors: Izabela Levy, Matanya Sack, Aliza Braudo

Yuval Ophir

The Sea of Galilee, the only natural freshwater lake in Israel is drying out due to an increased demand for water and climate change. As a mitigation strategy, the Israeli government designed the 'Reverse Water Carrier' - an innovative act to prevent the decline of water levels at the lake. The desalinated water will be pumped from the Mediterranean Sea through the currently dried-out Zalmon stream to re-fill the lake. My project's vision is to rehabilitate the Zalmon Stream and the Sea of Galilee shoreline taking advantage of the new freshwater flow.

The design strives to create a balance between the needs of the public, the lake, and the wider environment. These bold ideas are divided into three main topics:

Revitalization

To redesign the Zalmon stream, a toolbox with multiple strategies was built with topics such as earthwork, water quality, and ecology. The interface of the stream estuary with the proposed shoreline will be a key point for research and a point of interest for visitors.

Public access situation in the Kinneret beaches

Conservation

The shoreline will allow recreation places for all while protecting its existing resources. A floating boardwalk will perform as a secondary shoreline for drought years and will protect the Tamarix forest reserve. The 'Kinneret trail' will act as a buffer between the protected and built areas.

Development

The new, sustainable hotel complex fulfill demands for development and will provide unique experiences. The complex will offer different types of accommodations for different types of budgets and vacations while providing public services to all.

Zalmon stream Masterplan

Drought years | The floating boardwalk as a secondary shoreline

Rehabilitation areas & Design strategies

טיילת רפאל איתן אשקלון

מקום + אדריכלות נוף ותכנון עירוני בע"מ

רצועות החוף של אשקלון משתרעות לאורך של כ-12 ק"מ ושזורות בחופי רחצה, רצועות מסחר, טיילות ומרינה פעילה במרכזה.
הרצועה הצפונית באורך של 2 ק"מ נמתחת לאורך שדרות רפאל איתן, מטרות הפרויקט כולו הן להחיות את רצועת החוף הצפונית - עבור תושבי העיר ועבור תושבי חוץ, ליצור טיילת אורכית ומרהיבה על קו החוף מחוף דלילה ועד רפאל איתן, לייצר מוקדי משיכה אטרקטיביים בתחום הפנאי, הבילוי והנופש לתושבי אשקלון ולמבקרים מחוץ לעיר. כמו כן, הפרויקט יסייע למצב את אשקלון כעיר תיירות בינלאומית וכעיר שוחרת אורח חיים בריא, כושר וספורט.
טיילת רפאל אייתן נשענת על רצועת חוף טבעית ומעליה גבעות כורכר מתונות הכוללות דיונות חול וצמחיית ים.
ציר רפאל איתן מתוכנן לרצועה מזרחית ומערבית הכוללת רצועת הפרדה ביניהם. חלקו המזרחי טופל בחידוש המדרכות שדרות עצים, שטחים ירוקים ויצירת מסלול אופניים.
חלקו המערבי תוכנן כטיילת אורכית הכוללת מסלולי הליכה ,אזורי פעילות וכושר, פרגולות, טריבונות ישיבה ומשטחי דשא אורכיים.
התכנון הפיזי מבוסס על ציר אורכי של ספסל גרנוליט יצוק באתר, שתול בתוך מארג של אבן **'פוליגונלית'** בגימור מסדרת **"אומבריאנו"** של חברת **אקרשטיין** בגווני אפור בהיר וכהה.
הטיילת כוללת ציר ההליכה (ג'וגינג) מתוח לכל אורכה וטריבונות ישיבה מקורות בפרגולות לסירוגין.
רצועת דשא רחבה הכולל נטיעות עצים לסירוגין ,מובילה את הטיילת ומחברת לגבעות הכיכר ולנוף האין סופי של הים הפרוש מתחתה.

ריצוף אבן 'פוליגונלית' בגימור מסדרת 'אומבריאנו'

תכנון אדריכלי: מקום+ אדריכלות נוף ותכנון עירוני בע"מ: בני שדמי, נטליה פדיונין
יזם: חברה כלכלית אשקלון | **קבלן מבצע:** טבקול דני ובניו בע"מ | **מנהל הפרוייקט:** אינג' עמית גרוס

מדור פרסומי

תוכנית מוצעת לשיקום אתר הפסולת תאנים

ממטמנה למטמון

טיפול במטמנות הפסולת המעורבת והשבתן למרחב הציבורי

LandBasics משבר אקלים וסביבה - נופים מקומיים | מנחות: מתניה ז"ק, עליזה ברוידא ואיזבלה לוי
תמיכת מחקר פרויקט: ד"ר שירה וילקוף

גל זאב

הפרויקט עוסק בשאלה מהותית הקשורה למשבר הסביבתי: מה עושים עם מטמנות פסולת מעורבת בסוף חייהן?
הפרויקט מציע חזון ודרך פעולה להתמודדות ושיקום הנוף המופר והמזהם הנותר במרחב לאחר סגירתן של המטמנות.
מטמנות מייצרות מפגעים נופיים וסביבתיים רבים הכוללים: זיהום אוויר, זיהום קרקע, זיהום נחלים ומי תהום ומפגעי ריח חמורים. בישראל הפתרון העיקרי לטיפול בפסולת מעורבת הוא הטמנה במטמנות ייעודיות, אשר רובן קרובות למיצוי נפח ההטמנה וחלקן כבר מלאות. הפרויקט כולל תכנון שיקום של אתר פסולת תאנים שנסגר עקב מיצוי נפח ההטמנה בו.

אתר פסולת תאנים נמצא בגליל העליון בסמוך לחצור הגלילית. האתר הוקם בתוך וואדי המוקף ביער ביריה, יער נטע האדם המכיל בעיקר עצי אורן ירושלים, הצופה אל עמק החולה ורמת הגולן. האתר נסגר בשנת 2019. מידי חורף תשטיפי המטמנה דולפים לנחל חצור שהינו חלק מאגן ההיקוות של הכנרת. במהלך השנים, הוקמו באתר תאנים מאגרי מים גדולים האוגרים את מי התשטיפים מתוך כוונה שיתאיידו לחלוטין במהלך חודשי הקיץ. בפועל, פתרון זה לא עומד בקצב ייצור התשטיפים הממשיכים לדלוף לנחלי האזור. מנגד, סיור באתר תאנים מגלה איכויות נופיות כגון

בריכות מים לסינון ביולוגי של מי התשטיפים. מטרתן להבטיח את טיהור המים לפני החזרתם לנחל תוך חשיפה, הסברה ופעילויות למבקרים

חתך חלקה העליון של המטמנה הכולל אזור אינטנסיבי לקליטת קהל ומכיל שבילים נגישים, בריכת רחצה, מרכז לימודי וסדנאות מיחזור ללמידה על ההיסטוריה וההיווצרות של המקום

תצפית אל עמק החולה, רמת הגולן והחרמון, הכולל מבט על שיקום המטמנה בתוך מעטפת היער

מצב קיים של מערכת טיפול בנגר והזיהומים שהיא מוציאה אל הסביבה על ידי מעבירי המים. תמונות בסמוך למטמנה והמעבירים מחורף 2022

תצפית אל העמק, טופוגרפיה מלאכותית, בריכות מים גדולות וקירבה אל היער.

הפרויקט מציע לטפל בתשטיפים בעזרת פתרונות מבוססי טבע, להשתמש בנוף הבריכות שנוצר ולהעצים אותו כחוויה נופית. הבריכות יהפכו לבתי גידול לחים ויגדילו את המגוון הביולוגי, תוך הבטחת איכות המים לפני הזרמתם לנחל. בנוסף, תוקם מערכת נגר נפרדת שתזרום בתעלות לרוחב המטמנה ותדגיש את המבנה ההנדסי שלה. התוכנית כוללת חוויות שונות של מפגש עם המים ואף תתאפשר כניסה למים בבריכה ייעודית. הטופוגרפיה והנוף ינוצלו עבור המבקרים כמוקד טיול ויכללו תצפית אל העמק והיער.

פיזור מטמנות פסולת מעורבת בארץ לפני ואחרי ההסדרה ב-1989

הפרויקט מציע מהלך דו-שלבי: בשלב הראשון יעשה שימוש במערכת השאיבה ובבריכות העליונות הקיימות. בשלב השני, יוקמו בריכות נוספות במורד הוואדי לשם סינון המים, והבריכות העליונות ישמשו כבריכות חורף המבוססות מי גשמים. בנוסף, יפתחו מסלולי טיול נוספים שיאפשרו הליכה על גבי המטמנה וביער הסובב ומרכז לימודי וחוויתי החושף את הציבור למפגעי הפסולת ונזקי האדם וילמד על אפשרויות התיקון והצמצום - מיחזור ושימוש חוזר, התמודדות עם זיהום ותוצרי לוואי.

שנה טובה

בס"ד

Studiobeton® ללכת על בטון
יעוץ טכנולוגי, הדרכה ותמיכה מקצועית

גנים לאומיים נגישים

אפולוניה

שביל נעמי שמר - גן לאומי, רמת-גן

עין גדי

היסטוריה מונגשת

בית ראש הממשלה הקריה תל-אביב

גן תנכי - אוניברסיטה מורמונית

שדרת הדקלים - מקווה ישראל

חוף נגיש

חוף הדקל - טבריה

סידני עלי - הרצליה

קיסריה

נגיש לציבור

בית פורטר- אונ' תל-אביב

המשולש הגדול - רמת גן

כיכר סטרומה - חולון

נגישות במצפה רמון

גן הפסלים והמצפור

טיילת הר גמל

מרכז מבקרים ע"ש אילן רמון

PARKWAYS®
דרכים אדריכליות נגישות לסביבה

סדרת חיפויי קרקע אקולוגיים בהתאמה נופית | עומדים בכל דרישות התקן | מעולים להנגשה.

תודה רבה לאדריכלי הנוף על הזכות לקחת חלק בהנגשת הארץ

לתת אמת ולקבל אהבה

052-3270739| 052-7730044 | 04-6415541

www.studio-beton.co.il

Studio Beton®
PARKWAYS®
המומחים בבטון אדריכלי

שביל איתן

תכנון אסטרטגי להתמודדות עם שריפות הענק בהרי ירושלים

סטודיו נוף משבר האקלים - נופים מקומיים | מנחות: עליזה ברוידא, איזבלה לוי, מתניה ז"ק
תמיכת מחקר פרויקט: ד"ר שירה וילקוף

גלי ורדי

בשל משבר האקלים, ישנה עלייה באירועי השריפות הקיצוניות בכל רחבי העולם. באוגוסט 2021 פרצה שריפת ענק בהרי ירושלים. השריפה גרמה לפינוי של אלפי תושבים מבתיהם, וביניהם דיירי בית חולים 'איתנים'. במהלך השריפה נשרפו 11 אלף דונם, ונגרם נזק עצום ליערות. השריפה חשפה טרסות עתיקות המעלות תהיות כיצד לשקם את היער לצד הרבדים ההיסטוריים ואיך יראה הנוף המיוער העתידי בעידן של משבר האקלים.

ההתמודדות עם שריפות בארץ נעשית בעיקר על ידי שימוש באזורי חיץ. מניתוח לקחי השריפה, כוחות הכיבוי לא היו מודעים לאזורי החיץ הקיימים בתוך היערות. לו היו משתמשים בהם היו מצליחים לבלום את האש מוקדם יותר, כך שהיא לא הייתה מתקדמת לכיוון היישובים והרס גדול היה נמנע. קושי נוסף בהתמודדות עם שריפות הוא גידול האוכלוסין, אשר מוביל להגדלת הממשק בין היישובים ליערות ומעלה את הצורך בהסתכלות מערכתית על אזורי החיץ סביב היישובים.

הפרויקט מציע להתוות שביל שיסייע להתמודד ולמנוע שריפות עתידיות, תוך העלאת המודעות לתהליך שיקום היער והמעבר ליער בר קיימא. השביל יחבר בין היישובים סביב היערות וישזור את אזורי החיץ למערכת מובנית. במקרה של שריפה, השביל יתפקד כחיץ, תוך שימוש בצמחיה עמידה לאש ונקודות חיבור לאספקת מים. תפקידו לשמש כדרך מילוט וכדרך להכנסת כוחות הכיבוי. בימים כתיקונם, השביל ישמש כשביל הליכה שיחשוף את המשתמשים לתהליך שיקום היער. השיקום ישלב ערכים אקולוגיים על ידי קידום המעבר ליער בר קיימא, וכן ערכים היסטוריים על ידי שימור הטרסות העתיקות ושיחזור הבוסתנים. השביל יעבור דרך ארבעה ממגדלי תצפית האש של קק"ל, ששימשו בעבר לאיתור שריפות. על ידי הליכה בשביל ודרך נקודות התצפית, המבקרים יתחברו מחדש לנופים הסובבים אותם וילמדו על הרכב היער - פסיפס של תצורות נוף היוצרות יחד מערכת איתנה להתמודדות עם משבר האקלים ושמירה על הטבע שלנו.

תוכנית אב | פיתוח שביל שיסייע להתמודד ולמנוע שריפות עתידיות תוך העלאת המודעות לתהליך שיקום היער והמעבר ליער בר קיימא

ניתוח לקחי השריפה | לו כוחות הכיבוי היו משתמשים באזורי החיץ בתוך היערות היו מצליחים לבלום את האש לפני שהייתה מתקדמת לכיוון היישובים

הר הטייסים | חשיפת המבקרים לתהליך השיקום של היער והמעבר ליער בר קיימא

בית חולים איתנים | תהליך השיקום הצמחי כחלק מתהליך השיקום הבריאותי

מיכאל דואני

ספטמבר 1962 – אוגוסט 2022

אדריכל נוף, חבר הנהלת איגוד אדריכלי הנוף

דברים לזכרו:

מיקי היקר,
חבר, קודם כל חבר, רע, אדריכל נוף, קולגה, עובד לשעבר, מה לא, אבל בעיקר חבר ועכשיו גם חבר שחסר.
לראשונה נפגשנו בשנת 1989 בערך, כשעוד התלבטת מה אתה עושה עם חייך המקצועיים, ואז יעצתי לך: סע, סע לאיטליה, תתנסה, וכשתחזור תבוא שוב.
בשנית נפגשנו בחופשת מולדת שלך בשנת 1995, רותי קולודני הביאה אותך למשרדנו.
"הצצת ונפגעת", נשארת שבועיים על הכסא.
נסעת רק כדי לסגור קצוות אחרונים באיטליה. והכסא, אותו כסא, הפך שלך למשך 16 שנים רצופות, שבהן גדלת, התפתחת מבחינה מקצועית והפכת לאחד מ-2 האדריכלים הראשיים המובילים במשרד.
עם אין ספור פרויקטים, קטנים וגדולים: רמת שלמה (רכס שועפט) והר חומה C בירושלים,
וגולת הכותרת: ההובלה והביצוע של פרויקט הדגל של המשרד בזמנו - הפרויקטים השונים של העיר מודיעין - אלו שקמו מייד ואלו שקמו אחרי שנים.

- עמק 16 (עמק איילון)
- הכניסה לעיר
- החיבור למע"ר
- בניין העיריה הזמני (עד היום)

והפרויקט המופלא בניגריה שלא קם עד היום, אבל איזו הרפתקה זאת הייתה.
ועוד ועוד ועוד, כמה רבה הייתה העשייה המשותפת.
בשנת 2011, כמדומני, כשהרגשנו שמיצית, נפרדנו ופרשת על מנת לחפש את דרכך האישית כעצמאי.
דרך מטלטלת עברה עליך ב -11 השנים האחרונות: התלבטויות, השתלבות עם שותפך לשעבר, במשרד קטן והפיכתו למשרד חשוב, מתפתח, גדל והכל הכל בזכות יכולותייך, מקצועניותך והתמדה מרשימה.

גם כשהשותפות הזו התפרקה ברעש גדול, ידענו שאפשר לסמוך עליך וכמו "עוף החול" תקום מתוך ההריסות ותבנה מחדש את עתידך.
ואכן כך קרה:
בנית בעמל רב את המשרד החדש. בנית אותו מאפס והעמדת אותו על הרגליים עם עובדות / עובדים מסורים שבשבילם הייתה כמו אב.

ותוך כדי כך לא שכחת את חברייך, את האמת שלך, את האג'נדות שבהן האמנת, הצטרפת אלי בהנהלת האיגוד - תחילה כמבקר ואח"כ כגזבר וחבר הנהלה.
לקחת על עצמך משימות ומאבקים כאלה שהיו חשובים לך אישית וכאלה שהיו חשובים לאיגוד ולמקצוע ובעיקר, נשארת חבר, שואל, מתייעץ "מקטר" כמו כולנו ובכל זאת אדריכל נוף "בנשמה".
והנה, כאשר כל "הכוכבים מתחילים להסתדר", המשרד פורח, הערכה לעבודתך מתפשטת, הדירה החדשה שעיצבת, פתאום, חודש לפני יום הולדתך ה-60, פתאום כבאבחת סכין, נגדעת מאיתנו אתמול והשארת בליבנו פצע פעור, חסר ענק וריק.
מה פתאום עכשיו? אתה שכל כך אוהב את החיים, את ההנאות הקטנות ואת כולנו.
בשמי, בשם שלומית אשתי ובנותיי שהכירו והוקירו אותך, בשם צוות משרד איזי בלנק אדריכלי נוף שהיית חלק ממנו במשך כל כך הרבה שנים ובשם איגוד אדריכלי הנוף על כל חבריו.

נוח בשלום על משכבך
תחסר לנו מאוד חבר יקר - אתה כבר חסר
איזי בלנק

מיקי היקר,
הפרידה ממך מרגישה בטרם עת מדי.
העברנו יחד את היומיום שלנו ב-8 השנים האחרונות, באווירת משרד משפחתי ואינטימי, והייתי בטוחה שיהיו לנו עוד שנים רבות יחד.
היית הרבה מעבר לבוס, היית לי מורה דרך וקולגה תומך ומעבר להכל חבר יקר.
ההיכרות שלנו התחילה כמקצועית בלבד כשקיבלת אותי לעבוד איתך אבל מהר מאוד גלשה לחברות, כשהתחלנו מסורת של להפסיק את העבודה כדי לצלול לשיחות נפש.
בשיחה האחרונה שלנו לפני כמה ימים אמרת לי "מה הייתי עושה בלעדייך", ואני עכשיו עומדת פה ושואלת מה אני עושה בלעדיך?

אדם מלא עוצמות וחסר פשרות במלוא מובן המילה.
אדם שמונע מכוחות ההיגיון והצדק ולא מוכן לקבל כל מציאות אחרת והכי חשוב - יודע למחות על כך כשצריך! (ויעידו רוב האנשים שעבדו מולך)
אדם כלבבי. ולכן הסתדרנו כל כך.

ולמרות הביקורת שהייתה לך על אספקטים רבים בעולמינו - כמה אהבת לחיות... וכמה היית סקרן לגלות... וכמה עוד רצית ללמוד... היית צמא להתנסויות חדשות ומגוונות.
כל חודש היית נכנס בדלת בקול תרואה ומודיע על תחום עניין חדש שהחלטת לצלול אליו.
אני בשנות ה-30 לחיי ולידך הרגשתי בת 90 ועייפה.

ידעת עליות ומורדות בחייך, האישיים והמקצועיים, ואת חלקם ליוויתי מקרוב והייתי שותפה לדרך. בתקופות קשות הפגנת אומץ ואופטימיות שראויים להערצה. היית קפטן שמנווט בנחישות ספינה במים סוערים, ואנחנו היינו הצוות הנאמן שהאמין בך וסמך עליך לחלוטין.
היית לא רק עמוד תווך אלא קיר תמך! ותמיד ידעת להגיד את הדבר הנכון כדי לנסוך ביטחון בסביבתך. וידעת להעריך ולהוקיר תודה.
איבדנו דמות אב. הציר המרכזי שהניע את הכל. הקירות במשרד מהדהדים בחסרונך הבולט. אנחנו שבורות לחלוטין.
לא נותר לנו אלא להודות לך על כל מה שהיית.
אתגעגע לשגרה לצידך, לשיחות, להומור, לעקיצות ההדדיות, לקייסי העובדת המצטיינת האהובה, לבילויים יחד וימי הכיף, ובעיקר לנוכחות החיה והבועטת שלך.
היית זורק לי מדי פעם "את רואה, בסוף למדת ממני משהו"... ולמדתי המון.
ואקח איתי את כל הידע הזה והתשוקה הזאת הלאה איתי במסע שלי.
אני מלאת הערכה אליך ועל הכתף התומכת והעוגן שהיית בחיי.
היית יחיד ומיוחד.
אוהבת אותך מאוד.
היה שלום חבר יקר.
נעמה משרד מ.ד.א.ן

"מיקי היה הנפש התאומה שלי, החבר הכי טוב שלי, החברה הכי טובה שלי, הקולגה הכי צמודה, השותף שלי לנסיעות, לבילויים, לאהבת אדריכלות הנוף, אהבת הטבע ובכלל.
אין ספק שאהבתו הגדולה ביותר היתה אדריכלות הנוף אשר ראה במורשת האדריכלית ובלימוד התחום חשיבות גדולה וכאב כשלא היו מספיק סטודנטים ללימוד אדריכלות הנוף.
מיקי היה אדם טוטאלי, הוא שואב אותך עם אהבה ונתינה אין סופית ובמקביל ידע לתת ביקורת, גם אם נוקשה כשחשב לנכון והרגשות שלו היו תמיד בעוצמות גדולות."
טל טלמור

המצגת לזכרו של מיכאל דואני
זמינה באתר האיגוד

(אי) חוסן עירוני?

15.12.2022

14.12 ערב ניהול מי נגר | 16.12 סיורים מקצועיים

האיגוד הישראלי
של אדריכלי נוף

הכנס השנתי ה-19 של איגוד אדריכלי הנוף

אודיטוריום סמולרש, אוניברסיטת תל אביב

צילום: אור אדר

הכנס השנתי של איגוד אדריכלי הנוף, **(אי) חוסן עירוני?** יתמקד בהתמודדות עם האתגרים העירוניים אשר עומדים לפתחנו, כגון:

אי החום העירוני, הצפות, זיהום לסוגיו, התמעטות מגוון המינים ואתגרים נוספים אשר על סדר היום העולמי, בשל הדחיפות בשינוי כיוון במגמות הללו לפני שיהיה מאוחר מידי.

הנושאים ידונו בכנס באופן רב רובדי, בהיבטים של מנהיגות והובלת שינוי, מחשבה על איכות החיים העירונית, דיון בחברה וכלכלה כחלק מהחיים העירוניים וההשפעה שלהם ואיזון בין פיתוח לצמצום טביעת הרגל האקולוגית.

הכנס יציג מחד פרויקטים שכבר התמודדו באופן מעניין עם היבטים של יער עירוני, ניהול מי נגר, הליכתיות, שמירה על מגוון מינים ונושאים נוספים, ומאידך את הדילמות והסוגיות הפתוחות להמשך מחשבה משותפת שלנו, מובילי דעה בנושאים הללו.

בניית הכנס מבוססת על האמונה בחשיבות תפקידנו והדחיפות בקידום הנושא, בתקופה מאתגרת מבחינת תהליכים גלובליים ומקומיים והצורך של כל אחד מאיתנו להוביל את הנושאים הללו בתוך עולם התכנון, באופן שישפיע הרבה מחוצה לו.

הכנס בהשתתפות מרצים מהארץ ומהעולם

פרטים נוספים באתר האיגוד הישראלי של אדריכלי נוף www.land-arch.org.il

לחסויות והצגה בכנס ניתן לפנות לפנינה:
pnina@blankland.net

עין-השופט מפעלי תאורה
הבית לכל פתרונות ההנדסה והבקרה

dled
Illumination Technologies

נותנים לאור לדבר

RESIST

גוף תאורה עוצמתי בעיצוב מינימליסטי שלא מושך תשומת לב מהאובייקט המואר

- אופטיקה ייחודית לשטיפת קירות באור.
- מבחר אופטיקות נוספות זמינות לבחירה.
- זמין באור לבן / TW / RGBW / RGB.
- משתרשר - עד 4 מ' בהזנה אחת (בעוצמה מלאה).
- 9 גדלים לבחירה - 170mm-1500mm.
- מתכוונן, אטום ועמיד במיוחד.

תמיכה מלאה בפרויקטים והתאמה אישית ישירות מול מחלקות הפיתוח והייצור.

dled Illumination Technologies | אלתם בקרה שליטה • בקרה • תקשורת | שטיינץ לירד הנדסת תאורה | אלתם טכנולוגיות תאורה מערכות תאורה כחול-לבן | LIGHTING SOLUTIONS | אלקטרוזן electrosen

אלתם - שטיינץ מפעלי תאורה אגש"ח בע"מ קיבוץ עין השופט 1923700 04-9035300
www.steinitzliradlighting.co.il | www.eltam-eh.com | www.d-led.net